

แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑

ตอนปลาย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ทุกธรรมเนียม ประเพณี มีชนบ
สนับสนุน เป็นคุณ อยู่ยืนยง
เช่นนี้เรา เหล่าราษฎร์ ชนชาติร่วม
สยามจะ ประเสริฐ เลิศแสดง

ต้องเคารพ ดำรง ให่คงคลัง
ที่ล้ำหลัง โลกอยู่ รู้ดัดแปลง
เป็นส่วนรวม ราบสุข ทั่วทุกแห่ง
ชื่อเสียงแจ่ม ประจักษ์จับ พิภพเอย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย
กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

จัดพิมพ์โดย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย

พิมพ์ครั้งที่ ๑ แจกนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๗ จำนวน ๖๐๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-616-372-120-4

พิมพ์ที่ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๓๗๖ ถนนชัยพฤกษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐, ๐-๒๘๘๒-๑๐๑๐
โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒, ๐-๒๔๓๔-๑๓๘๕

แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑

ตอนปลาย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

หลวงดรุณกิจวิฑูร
เรียบเรียง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง อนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

.....

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำหนังสือ
แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย มาปรับปรุงเป็นหนังสือส่งเสริม
การอ่าน เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงอนุญาตให้ใช้หนังสือในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายกมล รอดคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดพิมพ์หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย แจกให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของนักเรียนปัจจุบัน

หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย นี้ จัดพิมพ์ขึ้นตามต้นฉบับเมื่อ พ.ศ. ๒๕๗๙ ซึ่งหลวงครูณิกจิวิฑูรต์แต่งขึ้นต่อจากแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น และตอนกลาง มีเนื้อหาเริ่มตั้งแต่บทที่ ๒๕ - ๓๖ แต่ได้ตัดบทที่ ๓๕ และ ๓๖ ออกเนื่องจากบทที่ ๓๕ นำเสนอสระที่ใช้ในสมัยโบราณ และบทที่ ๓๖ เรื่องคำกลอน ว่าด้วยระเบียบการเขียนหนังสือไทย ด้วยพิจารณาเห็นว่ายากเกินไปสำหรับใช้ฝึกทักษะการอ่านการเขียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ปัจจุบันยังได้รับการยกย่องจากผู้ที่เคยเรียน และผู้ที่ได้อ่านว่าเป็นหนังสือที่แสดงถึงภูมิปัญญาการสอนอ่านแบบไทย ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านหนังสือไทยได้เป็นอย่างดี โดยเล่มตอนปลายมีเนื้อหาเกี่ยวกับคำที่มีตัวสะกดตรงมาตรา ไม่ตรงมาตรา เครื่องหมายไม้ทัณฑฆาต สระลดรูป ตัว ฤ ฦ และทบทวนอักษรควบกล้ำ ตามลำดับ การนำเสนอ บทอ่านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ลักษณะการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องและสละสลวย มีตัวละครดำเนินเรื่องช่วยให้นักเรียนอ่านอย่างเพลิดเพลิน เป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม รวมไปถึงมีความรักในประชาชาติด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาเห็นว่า การส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย จึงได้นำหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย มาจัดพิมพ์ขึ้นใหม่เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ภาษาบางแห่งและปรับปรุงภาพประกอบให้สอดคล้องกับปัจจุบัน ในการนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย นี้ จะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่วแตกฉาน รวมทั้งช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของคนไทยที่พึงมีในปัจจุบัน อันจะเป็นบันไดให้นักเรียนก้าวไปสู่ศักยภาพในการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เพื่อเป็นกำลังที่เข้มแข็งในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

(นายกมล รอดคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑๖ กันยายน ๒๕๕๗

เพลงชาติ

ขุณวิจิตรมาตรา กับ นายฉันทน์ ขำวิไล ผู้แต่ง

๑. แผ่นดินสยามนามประเทืองว่าเมืองทอง
ไทยเข้าครองตั้งประเทศเขตแดนสง่า
สืบเผ่าไทยดึกดำบรรพ์โบราณลงมา
ร่วมรักษาสามัคคีทวีไทย
บางสมัยศัตรูจู่โจมตี
ไทยพลีชีพร่วมรวมรุกไล่
เข้าลุยเลือดหมายมุ่งผดุงผไท
สยามสมัยบุราณรอดตลอดมา

๒. อันดินสยามคือว่าเนื้อของเชื้อไทย
น้ำรินไหลคือว่าเลือดของเชื้อข้า
เอกราชคือเจดีย์ที่เราบูชา
เราจะสามัคคีร่วมมีใจ
รักษาชาติประเทศเอกราชจงดี
ใครย่ำยีเราจะไม่ละให้
เอาเลือดล้างให้สิ้นแผ่นดินของไทย
สถาปนาสยามให้เกิดไทย ชโย

๓. เหล่าเราทั้งหลายขอน้อมกายถวายชีวิต
รักษาสิทธิอิสระ ณ แดนสยาม
ที่พ่อแม่สื้อมม้วยด้วยพยายาม
ปราบเสี้ยนหนามให้พินาศสืบชาติมา
แม้ถึงไทยไทยด้อยจนย่อยยับ
ยังกู้กลับคงคืนได้ชื่นหน้า
ควรแก่นามงามสุดอยุธยา
นั่นมิใช่ว่าจะขัดสนหมดคนดี

๔. เหล่าเราทั้งหลายเลือดและเนื้อเชื้อชาติไทย
มิให้ใครเข้าเหยียบย่ำขยำขยี้
ประดับประดาป้องสิทธิอิสระเสรี
เมื่อภัยมีช่วยกันจนวันตาย
จะสิ้นชีพไว้ชื่อให้ลือลั่น
ว่าไทยมันรักชาติไม่ขาดสาย
มีไมตรีดียิ่งทั้งหญิงทั้งชาย
สยามมิวายผู้มุ่งหมายเชิดชัย ชโย.

บัญชีเรื่อง

หน้า

วิธีสอนทั่วไป.....	ก
บทที่ ๒๕ ตัวสะกดอื่นๆ ที่อ่านออกเสียงเหมือน น ก ด บ สะกด.....	๑
แบบฝึกหัด.....	๑
เรื่อง กีฬา.....	๖
เพลง.....	๑๓
บทที่ ๒๖ คำที่มีเครื่องหมาย ์ (ไม้ทัณฑฆาต) ไม่ต้องอ่านออกเสียง.....	๑๔
แบบฝึกหัด.....	๑๔
เรื่อง เที้ยวในที่ต่างๆ ทางทะเล.....	๑๖
เรื่อง เที้ยวในที่ต่างๆ ทางบก.....	๒๐
เพลง.....	๒๕
บทที่ ๒๗ ตัวสะกดที่มีตัวควบหรือตัวสะกดที่มีสระ ิ , ถ้าเป็นคำเดี่ยวโดดๆ ถึงไม่มีเครื่องหมาย ์ ก็ไม่ต้องอ่านออกเสียง.....	๒๖
แบบฝึกหัด.....	๒๖
ตัว ร ล ห ที่ควบอยู่หน้าตัวสะกด ไม่ต้องอ่านออกเสียง.....	๒๗
แบบฝึกหัด.....	๒๗
เรื่อง เริ่มอบรมตนในขณะที่ยังเยาว์.....	๒๘
เพลง.....	๓๐

บทที่ ๒๘	ตัวสะกดที่ใช้ทั้งสะกดและออกเสียงด้วย.....	๓๑
	แบบฝึกหัด.....	๓๑
	เรื่อง เริ่มอบรมตนในขณะที่ยังเยาว์ (ต่อ).....	๓๒
	เพลง.....	๓๖
บทที่ ๒๙	คำเรียงบางคำที่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ.....	๓๗
	แบบฝึกหัด.....	๓๗
	เรื่อง ว่ายน้.....	๓๘
	เพลง.....	๔๓
บทที่ ๓๐	สระ -อ ลดรูป ตัว ร สะกด อ่านออกเสียงเป็น ออน.....	๔๔
	แบบฝึกหัด.....	๔๔
	รร (ร หัน) อ่านออกเสียงเป็น อัน ฯลฯ.....	๔๕
	แบบฝึกหัด.....	๔๕
	เรื่อง งานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่.....	๔๖
	เพลง.....	๔๘
บทที่ ๓๑	สระ -อ ลดรูป ที่มีตัว ร ซึ่งไม่ใช่ตัวสะกดอยู่ข้างหลัง	
	อ่านออกเสียงเป็นสระ -อ.....	๔๙
	แบบฝึกหัด.....	๔๙
	เรื่อง เล่นว่าว.....	๕๐
	เพลง.....	๕๓

บทที่ ๓๒	ไย (ไม้มีลายมีตัว ย) อ่านออกเสียงเหมือน ไอ.....	๕๔
	แบบฝึกหัด.....	๕๕
	ตัว ฤ ฎ.....	๕๖
	แบบฝึกหัด.....	๕๗
	เรื่อง ธงชาติของเรา.....	๕๘
	เพลง.....	๖๖
บทที่ ๓๓	เครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้แทนตัวหนังสือ.....	๖๗
	แบบฝึกหัด.....	๖๙
	เรื่อง จงบูชารัฐธรรมนูญของเรา.....	๖๙
	เพลง.....	๗๓
	เรื่อง จงบูชารัฐธรรมนูญของเรา (ต่อ).....	๗๓
	เพลง.....	๗๕
บทที่ ๓๔	คำเทียบ ร กับ ล.....	๗๖
	คำเทียบ ฟ กับ คว.....	๗๗
	คำเทียบ ฝ กับ ขว.....	๗๘
	เรื่อง เทียบงานประกวดสินค้า.....	๗๘
	เพลง.....	๘๑

ประวัติผู้เรียบเรียง

วิธีสอนทั่ว ๆ ไป

วิธีสอนในแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย นี้ ถ้าบทใดมีลักษณะวิธีสอนทำนองเดียวกับวิธีสอนที่กล่าวไว้ในแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้นหรือตอนกลาง แล้ว ก็ให้นำวิธีสอนเหล่านั้นมาเป็นหลักวิธีสอนของแบบเรียนเร็วใหม่ ตอนปลาย นี้ด้วย ในที่นี้จะกล่าวแต่เฉพาะวิธีสอนทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีลักษณะกฎเกณฑ์เพิ่มเติมขึ้นใหม่ตามบทเรียนนั้นๆ นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วในตอนต้นและตอนกลาง เพราะฉะนั้นก่อนครูจะทำการสอนควรเรียนรู้และทำความเข้าใจวิธีสอนตามความมุ่งหมายของแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย นี้ให้ดีเสียก่อน คือ

๑. **มาตราตัวสะกด** ต้องให้เด็กสังเกตและจดจำมาตราตัวสะกดไว้ให้แม่นยำ ว่ามีกี่มาตรา คือมาตราอะไรบ้าง และมาตราใดมีตัวสะกดกี่ตัว คืออะไรบ้าง ส่วนมาตราที่มีตัวสะกดหลายตัว ควรให้เรียนรู้คำง่ายๆ ที่เหมาะแก่วัยและชั้น

๒. **คำที่มีตัว ร ล หรือ ห ควบอยู่หน้าตัวสะกด** ไม่ต้องอ่านออกเสียง ร ล หรือ ห แยก ออกเสียงแต่เฉพาะตัวหลังเป็นตัวสะกดตัวเดียวเท่านั้น เช่น สามารถ (สามาด) มารด (มาก) ปาล์ม (ปาม) फिल्म (ฟิม) พรหม (พรม) เกียรติ (เกียรติ) ประรณนา (ปราดตะหนา) ฯลฯ ควรให้เด็กสังเกตและจดจำคำยกเว้นเหล่านี้ไว้ให้เป็นหมวดเป็นหมู่

๓. **คำเรียงบางคำออกเสียงเหมือนอักษรนำ** คำเรียงบางคำเป็นคำยกเว้น ต้องอ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ เช่น สิริ (สิหริ) ดิลก (ดิหลก) ประโยค (ประโหยก) ประวัติ (ประหวัด) ยุโรป (ยูโรบ) บุรุษ (บุหรุต) ฯลฯ คำเหล่านี้เป็นคำเรียง ไม่ใช่อักษรนำ เพราะพยางค์ต้นมีรูปสะกดทำนองเดียวกันกับคำเรียง แต่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ ควรให้เด็กสังเกตและจดจำคำยกเว้นเหล่านี้ไว้ให้เป็นหมวดเป็นหมู่

๔. คำเรียงที่แผลงมาจากอักษรควบ มักออกเสียงเหมือนกันกับอักษรนำ เช่น ตำรวจ (ตำหรวด) สำเร็จ (สำหะรีด) ตำริ (ตำหริ) ฯลฯ คำเหล่านี้เป็นคำเรียง ไม่ใช่ใช้อักษรนำ เพราะพยางค์ต้นมีรูปสระทำนองเดียวกับคำเรียง แต่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ ให้เด็กสังเกตและจดจำคำยกเว้นเหล่านี้ไว้ให้เป็นหมวดเป็นหมู่

๕. ไม่ทันทฆมาต พยัญชนะที่อยู่ข้างหลังตัวสะกดที่ไม่ใช้อักษรควบ หรือไม่มีคำเชื่อมข้างหลัง ต้องมีเครื่องหมายไม่ทันทฆมาต เช่น วันเสาร์ (วันเสา) เจตีย์ (เจติ) อาทิตย์ (อาทิด) พระจันทร์ (พระจัน) กษัตริย์ (กะสัด) เถาว์ลย์ (เถาวัน) สภाराษฎร์ (สะพาราต) ฯลฯ แต่ถ้าพยัญชนะที่อยู่ข้างหลังตัวสะกดที่เป็นอักษรควบหรือมีสระ ิ หรือ ุ ไม่ต้องมีเครื่องหมายไม่ทันทฆมาต เพราะเป็นตัวสะกด เช่น บุตร (บุต) สมุท (สะหมุด) ชาติ (ชาต) ภาคภูมิ (พากพุม) เหตุ (เหต) ชาติ (ทาด) ช่วงโชติ (ช่วงโชต) ฯลฯ ให้เด็กสังเกตและจดจำคำยกเว้นเหล่านี้ไว้ให้เป็นหมวดเป็นหมู่

๖. ตัวสะกดที่ไม่ต้องอ่านออกเสียง อะ ตัวสะกดที่อยู่ในพยัญชนะวรรค คือตัวสะกดที่อยู่ในวรรค ก, วรรค จ, วรรค ฎ, วรรค ด หรือ วรรค ป ตัวสะกดนั้นๆ ไม่ต้องอ่านออกเสียง อะ เช่น อาชญา (อาดยา) สัปดาห์ (สับดา) บุคคล (บุคคน) สัตบุรุษ (สัดบุหฺรุด) ฯลฯ

๗. ตัวสะกดที่ใช้ทั้งสะกดและออกเสียงด้วย เช่น ตึกตา (ตูกกะตา) ตึกแตน (ตูกกะแตน) จักจั่น (จักกะจั่น) ชักเย่อ (ชักกะเย่อ) มาตรา (มาดตรา) อัดคัด (อัดตะคัด) วิทยา (วิททยา) ฯลฯ

คำภาษาเดิมที่เป็นคำเรียงพยางค์ (ออกเสียงเป็นสระ อะ) แล้วไทยเอามาใช้เป็นตัวสะกด แต่เมื่อมีคำมาเชื่อมต่อท้าย (เข้าสมาส) แล้ว ต้องอ่านออกเสียงตัวสะกดเหมือนมีเสียง อะ (ประวิสรรชนีย์) เช่น

ธงมหาราช (ธงมะหาราด)

ราชสีห์ (ราดชะสี)

สุขศึกษา (สุกชะสีกสา)

นามสกุล (นามสะกุน)

กุลบุตร (กุนละบุต)

พญานาค (พะยานาก)

นาคราช (นากะราด)

ผลไม้ (ผลไม้)

ให้เด็กสังเกตและจดจำคำยกเว้นเหล่านี้ไว้ให้เป็นหมวดเป็นหมู่

๘. **ตัวสะกดควบหรือมีสระ** ถ้าเป็นคำเดี่ยวโดดๆ ไม่ต้องอ่านออกเสียงตัวสะกดควบหรือสระ เช่น จักร (จัก) ภูมิ (พุม) บุตร (บุต) ฯลฯ ถ้ามีคำเชื่อมต่อกัน (เข้าสมาส) ต้องออกเสียงตัวสะกดควบหรือสระด้วย เช่น จักรยาน (จักกระยาน) ภูมิศาสตร์ (พุมิสาต) บุตรทาน (บุตตระทาน) ฯลฯ

๙. **สระ-อ ลดรูป** ถ้า ร อยู่แต่ลำพังตัวเดี่ยวโดดๆ อ่านออกเสียงเป็น “อน” เช่น ละคร (ละครอน) บิดร (บิดอน) พร (พอน) อุทาหรณ์ (อุทาหรอน) ราษฎร (ราชสระดอน) ฯลฯ แต่ถ้ามีคำอื่นเชื่อมต่อกันอีก อ่านออกเสียงเป็น “อ” เช่น จระเข้ (จระเข้) มรสุม (มอระสุม) สรเลข (สอระเลก) หรดี (หอระดี) ตัว บ ที่ไม่มีรูปสระก็อ่านออกเสียง “อ” เหมือนกัน เช่น บดี (บอดี) บรม (บอรัม) ฯลฯ ให้เด็กสังเกตและจดจำคำยกเว้นเหล่านี้ไว้ให้เป็นหมวดเป็นหมู่

๑๐. **เครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้แทนตัวหนังสือ** อักษรย่อและคำย่อ เวลาอ่านต้องอ่านให้เต็มคำ อักษรย่อ เช่น น. [นาฬิกา (นาฬิกา)] พ.ศ. [พุทธศักราช (พุทธศักราช)] สด. [สดางค์ (สดาง)] คำย่อ เช่น กรุงเทพฯ [กรุงเทพมหานคร (กรุงเทพมหานคร)] ฯลฯ

๑๑. **คำเทียบ ร ล ฟ คว ฝ ขว** ครูต้องออกเสียงให้เด็กฟัง พร้อมกับคำอธิบายเสียก่อน แล้วจึงพยายามกดขันให้เด็กอ่านคำเทียบให้ชัดเจนถูกต้องจริงๆ และควรให้เด็กท่องกลอนคำเทียบสำหรับจดจำให้คล่องปาก จะได้อ่านถูกต้องไม่ผิดพลาดต่อไป

ร เสียงเกิดแต่ปุ่มเหงือก ทำให้ลิ้นรัว โดยกระดิกปลายลิ้นที่ปุ่มเหงือก แต่ ล เสียงเกิดแต่ฟัน ทำให้ปลายลิ้นแผ่กดไว้ที่เพดาน แล้วกระแทกลงมาข้างล่างพร้อมกับออกเสียง ล แล้วให้เด็กอ่านคำเทียบ ร ล เปรียบเทียบกันทีละคู่

ฟ เสียงเกิดแต่ริมฝีปากให้ลมผ่านฟัน แต่ คว เสียงเกิดแต่
ลำคอโดยเม้มริมฝีปากเข้าข้างใน แล้วให้เด็กอ่านคำเทียบ ฟ คว เปรียบเทียบ
ทีละคู่

ฝ เสียงเกิดแต่ริมฝีปากให้ลมผ่านฟัน แต่ ขว เสียงเกิดแต่
ลำคอโดยเม้มริมฝีปากเข้าข้างใน แล้วให้เด็กอ่านคำเทียบ ฝ ขว เปรียบเทียบกัน
ทีละคู่

๑๒. **ฤ ฤา เป็นสระที่ประสมกับตัว ร** มีที่ใช้แต่เฉพาะคำที่เนื่องมาจาก
คำภาษาสันสกฤตเท่านั้น

ฤ อ่านออกเสียงต่างกันเป็น ๓ อย่าง คือ

(๑) ฤ อ่านเป็นเสียง “เรอ” มีที่ใช้อยู่แต่เฉพาะคำว่า ฤกษ์ (เริก)
คำเดียวเท่านั้น

(๒) ฤ ถ้าอยู่แต่ลำพัง หรืออยู่ข้างหลังตัว ค น พ ม ห อ่านเป็น
เสียง ริ เช่น ฤดู (ริดู) ฤสี (ริสี) คฤหัสถ์ (คะริหัด) นฤคหิต (นะริคะหิต)
พฤษภาคม (พริตสะพาคม) พฤตจิกายน (พริตสะจิกายน) ฤทัย (หะริไท)
ฯลฯ

(๓) ฤ ถ้าอยู่ข้างหลังตัว ก ป ต ท ศ ส หรือตัว ท ษ สะกด
อ่านเป็นเสียง ริ เช่น อังกฤษ (อังกริด) กฤษณา (กริดสะหนา) ปฤจณา
(ปริตฉนา) ปฤษฏางค์ (ปริตสะตาง) ตฤณ (ตริน) ทฤษฏี (ทริตสะดี) ศฤงคาร
(สะหริงคาน) สฤษฏี (สะหริต) ฤทธิ (ริต) ดำฤษณา (ดำริตสะหนา) ฯลฯ

ฤา อ่านออกเสียงเป็น รือ อย่างเดียว เช่น

ฤาทัย (รือไท) ฤาดี (รือดี) ฯลฯ

๑๓. **บทเรียนควรมีความยากง่ายให้พอเหมาะแก่วัยและชั้น**
ทุกๆ บทเรียนครูต้องเลือกสอนแต่คำง่ายๆ ที่ควรรู้ให้พอเหมาะแก่วัยและชั้น
ไม่ควรให้ยากเกินกำลังความคิดของเด็ก

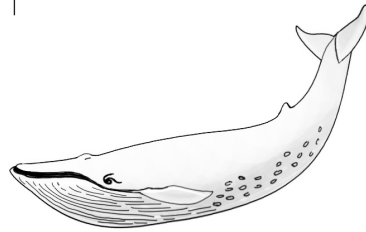
๑๔. **วิธีสอนอื่น ๆ** ครูควรพยายามสังเกตและค้นคว้าหาหลักเกณฑ์
วิธีสอนที่ดี เพื่อให้เด็กเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถสังเกตและจดจำได้
อย่างแม่นยำ ผ่านวิธีการเรียนรู้ที่สนุกสนานเพลิดเพลิน

บทที่ ๒๕

อธิบายตัวสะกดที่อ่านออกเสียงเหมือนมาตรา น ก ด บ
สะกด

ฎ ฌ ร ล ฬ สะกด อ่านออกเสียงเหมือน หน สะกด
เช่น

กุญแจ	อ่านว่า	กุนแจ	นามสกุล	อ่านว่า	นามสะกุน
ขอบคุณ	อ่านว่า	ขอบคูน	ปลาวาฬ	อ่านว่า	ปลาวาน
ทหาร	อ่านว่า	ทะหาน			

ปลาวาฬ

แบบฝึกหัด

คนโบราณ	รู้ประมาณ	การกุศล	เจริญมงคล	ณ ตำบล	ต้นตาลหมู่
โครงปลาวาฬ	ที่หน้าศาล	เชิญท่านดู	ควรเรียนรู้	เป็นสำคัญ	เกิดปัญญา
เป็นคนควร	กตัญญู	รู้คุณท่าน	เป็นทหาร	ต้องหาญ	เชี่ยวชาญกล้า
จึงเป็นคุณ	เป็นมงคล	เป็นผลมา	เป็นบุญพา	ให้เจริญ	เนิ่นนานเอย

ข ค ฌ สะกด อ่านออกเสียงเหมือน ก สะกด เช่น

สุนัข	อ่านว่า	สุนัก	พญานาค	อ่านว่า	พะยานาก
เมฆ	อ่านว่า	เมก			

แห่นาค

พญานาค

สุนัขใน

แบบฝึกหัด

แห่นาค ภาค หน้ามูข หายโรค สุข สามัคคี

ทำเลข เมฆ โชคดี พญานาค สุนัขใน

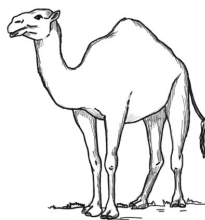
จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ฒ ศ ษ ส สะกด

อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด เช่น

เว็จ	อ่านว่า	เว็ด	รถไฟ	อ่านว่า	รดไฟ
กริช	อ่านว่า	กริด	เงินบาท	อ่านว่า	เงินบาด
กฏหมาย	อ่านว่า	กตหมาย	วันพุธ	อ่านว่า	วันพุด
ปรากฏ	อ่านว่า	ปรากฏ	อากาศ	อ่านว่า	อากาศ
อิฐ	อ่านว่า	อิต	กระดาด	อ่านว่า	กระดาด
ครุฑ	อ่านว่า	ครุด	สวรรค์	อ่านว่า	สะหวัดดี
สังเกต	อ่านว่า	สังเกต			

ครุฑ

อูฐ

แบบฝึกหัด

เดือนเมษ เมื่อวันตรุษ

ตรวจนาน ผ่านทางเว็จ

เห็นอูฐ มีชีวิต

ท่องบท กฎหมาย คำ-

อากาศ อาจแตกผิต

นั่งไป ในรถเรือ

สวัสดี มีเมตตา

กลัวอาชญา อโยริหัด

ยกตราครุฑ หน้าห้างเสร็จ

ถูกเศษอิฐ เหมือนกริชดำ

ก็เฟ่งพิศ พินิจจำ

ภษิตเลิศ ประเสริฐเหลือ

ไปทั่วทิศ ประเทศเหนือ

เราสังเกต ปราบกษัต

กันทั่วหน้า ประชารัฐ

พูดเท็จเลย จะเคยตัว

ป พ ฟ ภ อ่านออกเสียงเหมือน บ สะกด เช่น

ฐป อ่านว่า ทุบ

เคารพ อ่านว่า เคารบ

ลามภ อ่านว่า ลาบ

ออฟพิศ อ่านว่า ออบพิด

แบบฝึกหัด

จุดประทีป รูปเทียนครบ เคารพศพ โดยสุภาพ
ไปทัพ ได้รับลาภ อย่าทำบาป ทราบไว้เอย

ข้อควรจำ มาตรการัวสะกดมี ๘ มาตรการ คือ

มาตรการ้าเป็น ๕ มาตรการ

แม่ กง มีตัวสะกด ๑ ตัว คือ ง

แม่ กน มีตัวสะกด ๖ ตัว คือ ญ ณ น ร ล ฬ

แม่ กม มีตัวสะกด ๑ ตัว คือ ม

แม่ เกย มีตัวสะกด ๑ ตัว คือ ย

แม่ เกอว มีตัวสะกด ๑ ตัว คือ ว

รูป

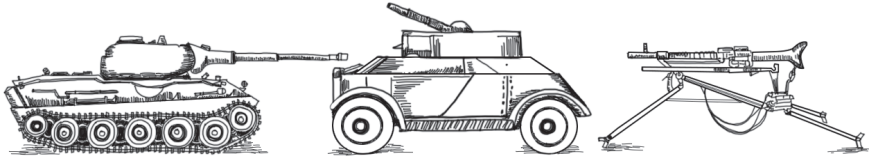
มาตรการ้าตาย ๓ มาตรการ

แม่ กก มีตัวสะกด ๔ ตัว คือ ก ข ค ฃ

แม่ กด มีตัวสะกด ๑๕ ตัว คือ จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ

ด ต ถ ท ฐ ศ ษ ส

แม่ กบ มีตัวสะกด ๕ ตัว คือ บ ป พ ฬ ภ

รถถัง

รถเกราะ

ปืนกล

แบบฝึกหัด

ณ วันพุธ คราวตรุษ จงเจริญ
คนสุภาพ พินิจ กิจการงาน
แต่กาลนาน คนโบราณ ท่านปรารภ
พระบิณฑบาต ทำบุญ ทุกตำบล

เลือดทหาร กล้าหาญ ชาญองอาจ
เป็นนักรบ ปรารภเรียน เพียรจนตาย

นิทานใหม่ ใช้บุราณ ชายภารโรง
นิสัยเธอ ทั้งมวล สมควรคบ

ในปัจจุบัน ใช้ปัญญา ทางพาณิชย์
ทำกระดาด ทำอิฐ เป็นกิจการ

ชายกรอรูป รูปเทียน ทำประณีต
อาจสังเกต ประเภทหมวด และตรวจตรา

อันกองทัพ สำหรับ ป้องประเทศ
กำลังทหาร ประมาณ ให้มากมี
มีเครื่องบิน เรือเหาะ รถเกราะครบ
ยังอาวุธ อื่นๆ เช่นปืนกล

ร่วมสามัคคี ดีเทอญ เขิญท่าน
อาจบันดาล ผลส่ง เป็นมงคล
มโหรีสพ อุโบสถ กิจกุศล
บำเพ็ญตน เป็นผล สุขสบาย

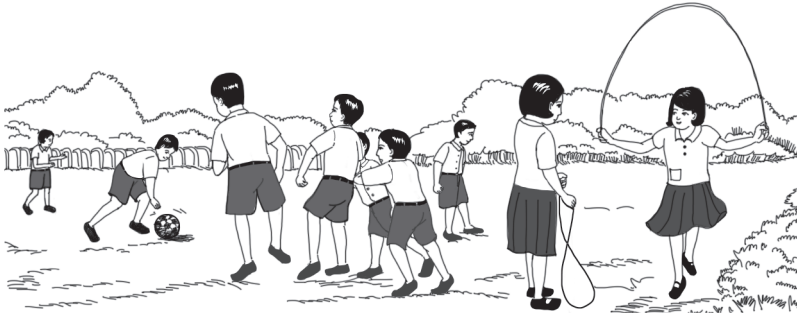
โชคโอกาส เกิดผล เพียรชวนชวาย
ชีวิตกาย ก่อทิศ เพื่อกิจรบ

ชื่อบุญโปร่ง นามสกุล บุญชนบ
เคยประสบ อุตสาหะ พอประมาณ

เลี้ยงชีวิต สวัสดิ มีหลักฐาน
ค้ำน้ำตาล ข้าวสาร ผาลไถนา

อาวุธมีด มากมวล ควรซื้อหา
ดูมูลค่า ประมาณไว้ ในบัญชี

ต้องวิเศษ สมยุค ทุกหน้าที่
อาวุธดี ดุจอ้าง ตัวอย่างยล
พร้อมรถถัง ทั้งเรือรบ รวมเป็นต้น
เตรียมประจัญ ประจำไว้ ใ้รบเอย.

กีฬากลางแจ้ง

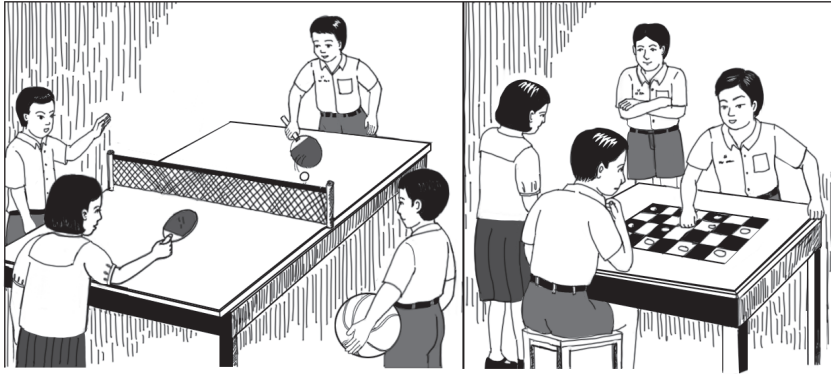
กีฬา

กีฬา คือ การเล่นแข่งขัน เพื่อความสนุก เพื่อบำรุงกำลัง ให้แข็งแรง อยู่เย็นเป็นสุข มีอายุยืนยาว พุถึงการเล่นแล้ว เด็ก ๆ คงชอบเล่นด้วยกันทั้งนั้น ทุก ๆ คนตั้งแต่จำความได้มา คงจะระลึกขึ้นได้ว่าได้เคยเล่นอะไรกันมาแล้วทั้งนั้น การเล่น เป็นการสนุกสนานเพลิดเพลินอย่างไร เด็ก ๆ เมื่อนึกขึ้นคงรู้สึก ได้ดี แต่เพราะยังเป็นเด็กอยู่ จึงไม่มีใครคิดเลยไปถึงว่า การเล่น ใดควรเล่น ใดไม่ควรเล่น เวลาและสถานที่ไหนควรเล่น และไม่ควรเล่น เล่นอย่างไรเป็นคุณ เล่นอย่างไรเป็นโทษ เช่นนี้ เป็นต้น

บัดนี้ เด็ก ๆ ได้เข้าโรงเรียน เป็นนักเรียนได้รับการศึกษา ในสถานที่ดีแล้ว นอกจากความรู้วิชาต่าง ๆ ที่เรียนอยู่ทุก ๆ วัน ทางโรงเรียนยังจัดให้นักเรียนเล่นกีฬา ในเวลาและโอกาสที่ควร จะเล่นได้อีกด้วย พุถึงตรงนี้ นักเรียนจะรู้สึกขึ้นได้ทันทีว่า การ ที่โรงเรียนได้จัดสนาม โรงพลศึกษา และห้องพัก สำหรับไว้ให้

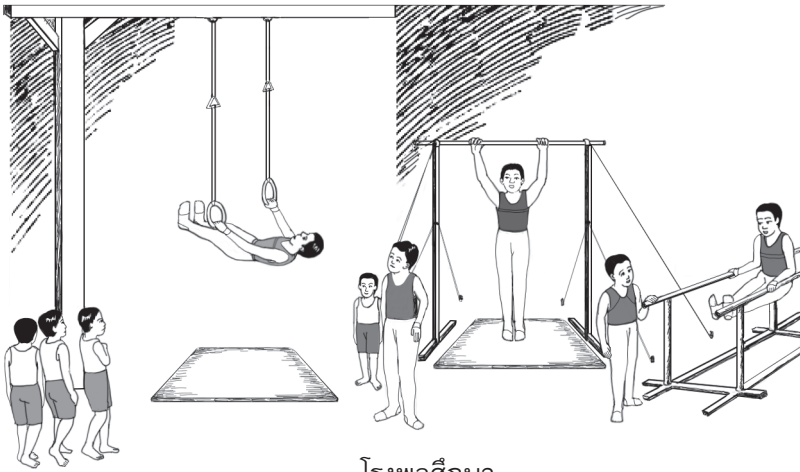
นักเรียนเล่นโดยครบครันเช่นนี้ ก็เพราะถือว่ากีฬาเป็นการศึกษา เช่นเดียวกับวิชาความรู้อื่น ๆ เหมือนกัน ด้วยว่ากีฬาเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้เล่นจะได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการบำรุงกำลังกายให้แข็งแรง เพราะทำให้กล้ามเนื้อ โลหิต และอวัยวะต่าง ๆ ออกกำลังทำงาน บำรุงกำลังใจและสติปัญญาให้ดี มีความคิดความอ่านและไหวพริบ คล่องแคล่ว เจียบแหลมยิ่งขึ้น และเป็นเครื่องทำให้เกิดความรัก หมู่คณะ รักโรงเรียน ทำความสามัคคีให้เกิดในพวกเดียวกัน ตลอดจนทำให้เป็นผู้มีนิสัยกล้าหาญ รวมความว่าเป็นสิ่งที่อบรม กำลังกายและกำลังใจ ให้เป็นนักกีฬาอย่างดีเลิศ นักเรียนบางคน มักมีกิริยาหงอยเหงาและเซื่องซึม บางคนก็ทำท่าขี้อริและ เกร็งครัดในการดูหนังสือหรือการเล่าเรียนจนเกินไป แสดงอาการ อ่อนแอเบื่อหน่าย ไม่เอาใจใส่ต่อกีฬาเสียเลย ข้อนี้นับว่านักเรียน คนนั้นขาดสิ่งสำคัญในการศึกษาไปส่วนหนึ่งทีเดียว เพราะ กีฬาเป็นการบำรุงกำลังกาย ตลอดจนกำลังใจและกำลังความคิด ให้สะอาดผ่องใสดีขึ้น

การกีฬาที่ควรเล่นนั้นมีมากมายหลายประการ รวมกล่าวได้ เป็น ๒ อย่าง อย่างหนึ่งคือ กีฬากลางแจ้ง เล่นกันในลานหรือ สนาม เป็นต้นว่า ซ่อนหา มอญซ่อนผ้า กาปักไข่ ไม้หึ่ง กระโดดเชือก ซิงธง ลิงชิงหลัก วิ่งสวมกระสอบ วิ่งสามขา วิ่งเก็บของ วิ่งเปี้ยว วิ่งผลัด วิ่งเร็ว ตีจับ กายบริหาร เล่นว่า วายน้ำ วิ่งวัว แข่งเรือ และเตะตะกร้อ เป็นต้น อีกอย่างหนึ่ง คือกีฬาในร่ม เล่นในห้องพักสำหรับเล่น เป็นต้นว่า หมากเก็บ

กีฬาในร่ม

หมากแฉก เสือตกถัง เสือกินวัว ปิงปอง จู๋นางเข้าห้อง
 ตลอดถึงการเล่นในโรงพลศึกษา เช่น ห่วง ราวเตี๋ยว ราวคู
 มวยฝรั่ง มวยญี่ปุ่น เป็นต้น กีฬาเหล่านี้ถ้ารู้จักเล่นแต่พอดี
 ทั้งเลือกเวลาและสถานที่ให้เหมาะะ จึงจะมีคุณดังกล่าวมาแล้ว
 ข้างต้น แต่ถ้าไม่รู้จักประมาณ เล่นมากหรือน้อยเกินไป
 ไม่พอเหมาะแก่เวลา หรือเล่นในที่ไม่ควรไปเล่น เล่นอย่างไม่รู้จัก
 ถนอมของเล่น ทำให้หมดเปลืองไปในสิ่งที่ไม่จำเป็น เช่น เมื่อเล่น
 แล้วไม่นำไปเก็บไว้ที่ตามเดิม เป็นต้น เหล่านี้ไม่ดี คืออาจทำให้
 เกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ตนได้ และควรกำหนด
 จดจำไว้ว่า เกียจคร้านนั้นไม่ดี

โรงพลศึกษา

กีฬา (ต่อ)

เมื่อทางโรงเรียนได้ฝึกหัดการกีฬาต่าง ๆ และอบรมนิสัยนักกีฬาที่ดี ให้มีในหมู่นักเรียนของตนเรียบร้อยแล้ว ทั้งได้คัดเลือกคนที่เล่นเก่ง ๆ ที่จะเข้าแข่งขันกับโรงเรียนอื่น ๆ ได้แล้ว จึงรวบรวมชื่อส่งไปยังเจ้าหน้าที่ ครั้นถึงวันกำหนดแข่งขัน วันนั้นเป็นวันสนุกสนานอย่างยิ่งของนักเรียนทั้งหลายทีเดียว จะได้เห็นสนามที่เล่นกรีฑานั้นตกแต่งงดงาม ประดับประดาด้วยธงทิวห้อยแขวนและปักรายเป็นระยะ ๆ ปลิวสะบัดอยู่ไหว ๆ แลดูงดงามน่าดู ทุก ๆ ด้านสนามกรีฑาก็เต็มแน่นด้วยผู้คนที่พากันเบียดเสียดเข้าไปดูเข้าไปชม ซึ่งโดยมากเป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง พี่น้อง พวกพ้อง เพื่อนฝูง ของนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ในสนามก็มีเจ้าหน้าที่พร้อมด้วยเครื่องใช้ประกอบการเล่นกีฬาทุก ๆ อย่าง นักเรียนทั้งชายและหญิงทุก ๆ รุ่น ซึ่งเป็นนักกีฬา สวมเสื้อกางเกงแบบกีฬาสีของโรงเรียนสะอาดเรียบร้อยน่าดู คอยเข้า

การแข่งขันกีฬาในสนาม

แข่งขัน ใจก็ตื่นเต้นลึงโลดอยากจะได้เห็นเขามีชัยชนะเป็นอย่าง
ยอดเยี่ยมในการกีฬานั้น ๆ เมื่อขณะแข่งขันได้เห็นเพื่อนนักกีฬา
ร่วมโรงเรียน ซึ่งได้รับการฝึกหัดอบรมให้เป็นนักกีฬาที่ดีแล้ว มีน้ำใจ
เป็นลูกผู้ชาย คือ ใจคอหนักแน่น แน่วแน่ มั่นคง กว้างขวาง
เฉียบขาด ไม่หวั่นไหว และรู้จักคุมสติไว้ได้ ไม่เสียมารยาทผู้ดี
ไม่โกรธง่าย ไม่แสดงอาการร้ายกาจ สุภาพอ่อนโยน เมื่อทำผิด
พลาดพลั้งล่วงเกินต่อผู้อื่น ก็แสดงความเสียใจและขอโทษ
ถ้าเขาทำดีแก่ตนก็แสดงความยินดีและขอบคุณ ด้วยถ้อยคำอัน
อ่อนหวานจับอกจับใจ เล่นถูกต้องตามกติกา เป็นที่ไว้วางใจได้
ชื่อตรง ไม่เอาเปรียบใคร ไม่โกงเล็กโกงน้อย เอาชนะอย่าง
สง่าผ่าเผย ไม่รังแกหรือแกล้งใคร ไม่ทำร้ายใครลับหลัง ไม่ดูถูก
ดูหมิ่นใคร ไม่เยาะเย้ยใคร ไม่พยายามปกป้องร้ายใคร ตลอดเวลา
เล่นก็มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยาร่าเริง มีใจพร้อมเพรียงกัน
ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน รักหมูรักคณะ เข้าแข่งขันตามเวลากำหนด
เมื่อได้เห็นพวกพ้องของตนต่างรู้สึกว่ เล่นเพื่อความชนะสำหรับ

โรงเรียนของตน ไม่ใช่เล่นเพื่อตัวคนเดียว ถึงคราวชนะก็ชนะเป็น ไม่อวดดี ไม่เยาะเย้ย ฝ่ายผู้แพ้ แม้ประสบคราวแพ้กี้แพ้เป็น ไม่อาฆาตจองเวรฝ่ายผู้ชนะ เป็นต้น ในเวลาที่ดูอยู่นั้น นักเรียนหรือผู้เป็น นักกีฬา ย่อมดูด้วยอาการสุภาพเรียบร้อย เห็นใครเล่นดีหรือชนะการกีฬาใด ๆ ก็ตบมือแสดงความยินดี พร้อมกับร้อง ซโย! ซโย! ด้วยเสียงอันดัง น่าสนุกสนาน ส่วนการตัดสินเด็ดขาดในการแพ้หรือ ชนะนั้น อยู่ในหน้าที่ของผู้ตัดสินคนเดียว นักกีฬาที่ดี ย่อมนิยมเชื่อถือตามคำของผู้ตัดสินอย่างเฉียบขาด ไม่มีการคัดค้าน หรือโต้แย้งอีกเลย เพราะผู้เล่นก็ดี ผู้ดูก็ดี ไม่ใช่ผู้ตัดสิน จึงไม่มีหน้าที่เช่นนั้น ถ้าผู้ใด กล่าวติเตียนหรือคัดค้านโต้แย้งผู้ตัดสินแล้ว ผู้นั้นนับว่าโง่เขลาเพราะยังไม่รู้จักระเบียบ แบบแผนของนักกีฬา

เมื่อเสร็จการแข่งขันทุกประเภทแล้ว จะได้เห็นนักเรียนทั้งชายและหญิงทุก ๆ รุ่น ที่ชนะกีฬา เข้าไปรับรางวัลจากผู้เป็น ประธานในงานนั้น ตามลำดับก่อนหลัง

เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดูน่าชมน่ายินดียิ่งนัก ตอนนี้แหละ เป็นเวลาที่นักเรียนรู้สึกปลาบปล้ำอย่างล้นเหลือ ที่ได้เห็น พวกของตน เพื่อนของตน และโรงเรียนของตนมีชื่อเสียง ได้รับรางวัล เป็นต้นว่าถ้วย ซึ่งโดยมากเป็นของรางวัลให้แก่คณะ หรือโรงเรียน นอกจากนี้ก็ยังมีเหรียญ กระเป๋าสีหนังสือ นาฬิกาปลุก และเสื้อหมวกพิเศษ ซึ่งให้แก่ผู้ชนะเป็นส่วนตัว เวลาแจกรางวัล ต่างก็ตบมือเสียงเกรียวกราว เป็นการแสดงความยินดีให้แก่ผู้ชนะอย่างมีน้ำใจนักกีฬา

นักเรียนได้อ่านมาถึงเพียงนี้ ก็อาจจะรู้ได้แล้วว่ากีฬานั้น สำคัญอย่างไร นักกีฬาที่ดีนั้นมีลักษณะอย่างไร เพราะฉะนั้น ทุกคนควรอบรมนิสัยนักกีฬา ให้เป็นนิสัยติดสันดานประจำตัว ชั่วลูกหลานเหลนสืบไป และนิยมส่งเสริมสนับสนุนผู้ที่มีน้ำใจ เป็นนักกีฬาด้วยกัน เมื่อจะคบเพื่อนก็ควรเลือกคบหาเพื่อนที่มีใจ เป็นนักกีฬาอย่างแท้จริง เพราะเพื่อนเช่นนี้แหละ ย่อมจะชักนำไปสู่ความดีความเจริญ และความดีความเจริญนั้น ย่อมจะมีผลเนื่องไปเป็นคุณแก่บ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่งของตนอีกด้วย ส่วนผู้ที่มีน้ำใจไม่ใช่กีฬาหน้านั้น เป็นเหมือนกับคนพาล อันมีลักษณะตรงกันข้ามกับนักกีฬา น่ารังเกียจมาก ไม่น่าคบเป็นเพื่อน ด้วยเลย ใครคบเข้าแล้วก็มีแต่จะชักจูงให้ตกไปสู่ความเสื่อมเสีย และความเสื่อมเสียนั้นก็อาจมีผลเนื่องไปเป็นโทษแก่บ้านเกิดเมืองนอนได้เช่นเดียวกัน เรารังเกียจเกลียดของโสโครก ไม่อยากแตะต้องและไม่อยากให้มาเปโระเปื้อนร่างกายของเราฉันใด เราก็จงเกลียดผู้ที่มีน้ำใจไม่ใช่กีฬาฉันนั้น ผู้ที่พยายาม

อบรมตนให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา จึงได้ชื่อว่าเป็นคนรักบ้านเกิด
เมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่งอย่างแท้จริง

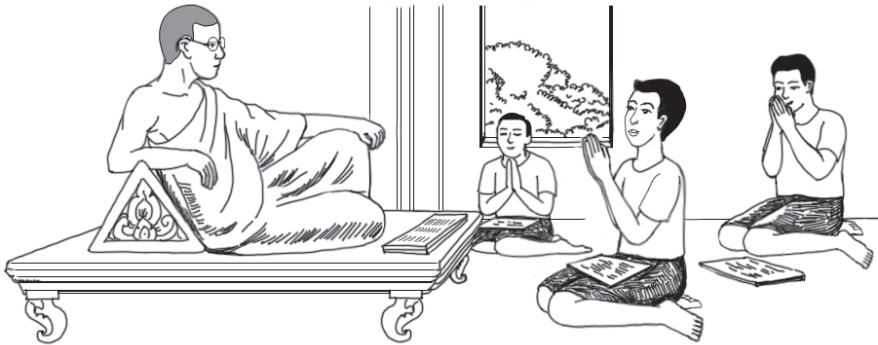
(เพลง.....)

ผู้ร่วมด้าว ชาวสยาม ซื่องามสม	ควรอบรม ตัวเรา ให้เข้าหลัก
ทำตัวเรา ให้ชน ทุกคนรัก	คือเป็นนัก- กีฬา ทุกท่าทาง
ใจเยือกเย็น หนักแน่น ช่มแค้นโกรธ	ไม่ถือโทษ ยอมให้ ได้ทุกอย่าง
ทั้งมันคง เจียบขาด ไม่พลาดพราง	ลำบากบ้าง ก็มีบ่น ทนตรากตรำ
อีกใจคอ กว้างขวาง ทางเผื่อแผ่	ไม่หมายแต่ เอาเปรียบ หรือเหยียบย่ำ
กรุณา ปราณี่ มีประจำ	กล่าวถ้อยคำ ก็สุภาพ ไม่หยาบคาย
นี่คือหลัก นักกีฬา ว่าอย่างย่อ	เป็นเครื่องก่อ เกิดผล ควรชวนชวาย
ทำตนเป็น นักกีฬา อย่าเว้นวาย	สยามหมาย สมมุ่ง รุ่งเรืองเอย

บทที่ ๒๖

อธิบายคำที่มี (ไม้ทัณฑฆาต) การันต์ ไม่ต้องอ่านออกเสียง
เช่น

เจตีย์	อ่านว่า	เจตี	เถาว์ลย์	อ่านว่า	เถาว์น
วันเสาร์	อ่านว่า	วันเสา	พงศ์พันธ์ุ์	อ่านว่า	พงพัน
อาทิตย์	อ่านว่า	อาทิต	ประชาราษฎร์	อ่านว่า	ประชาราต
พระจันทร์	อ่านว่า	พระจัน	กษัตริย์	อ่านว่า	กะสัด

ต่อหนังสือคำ

แบบฝึกหัด

พระสงฆ์สอนศิษย์ให้ต่อหนังสือคำ เพื่อให้รู้จักสวดมนต์
ไหว้พระ ฟังเทศน์ อันเป็นประเพณีดั้งเดิมของเรา นอกจากนี้

ยังสอนหนังสือ คำศัพท์ ตัวสะกดการ์นต์ และสอนเลข คิด
 โจทย์เลข เหลี่ยมลูกบาศก์ สัปดาห์หนึ่งมีวันอาทิตย์ถึงวันเสาร์
 ผู้เยาว์ที่รักษาอนามัยดีมีร่างกายสมบูรณ์พูนสุข เด็ก ๆ ต้องอุทิศสำหรับ
 เล่าเรียน รู้จักใช้สตางค์ ประหยัดทรัพย์ ซื่อสัตย์ สงเคราะห์กัน
 รักพงศ์พันธุ์ รักอาจารย์ รักการกีฬา เล่นฟุตบอลได้โล่
 ครูบาอาจารย์ท่านกล่าวว่า ประชากราษฎรของเรานับถือพระพุทธ
 เคารพพระมหากษัตริย์ ถือคำสั่งมัน เสียชีพอย่าเสียสัตย์
 มีจิตใจประสงค์ดี ถึงคราวถูกเกณฑ์ทหารก็เต็มอกเต็มใจ
 พระปรารค์ ต้นโพธิ์ โบสถ์ วิหาร พระเจดีย์ เหล่านี้เป็น
 เครื่องหมายแล้งถึงพระพุทธ พระพุทธก็รวมอยู่ในพระไตรรัตน์
 พระไตรรัตน์นี้มีคุณค่ายิ่งกว่าเพชรพลอยทั้งหลาย เป็นแบบพิมพ์
 อันดีงาม เป็นดวงประทีปที่จะนำตัวเราไปสู่ความสุข หนังสือพิมพ์
 ส่งทางไปรษณีย์ โดยทางรถยนต์ เรือยนต์ เรือเมล์ เป็นต้น
 ถึงอยู่เขตแดนไกลตั้งโยชน์ ก็ได้อ่านเนื่องนิตย์ หนังสือพิมพ์
 ฉบับวันจันทร์ เดือนกุมภาพันธ์ มีข่าวนายแพทย์พิสุจน์ศพบ
 ปราบโรคคอหิวัตต์ เรื่องการเพาะปลูกข้าวโพดที่สิงคโปร์ และ
 เรื่องไข่มุก หอยสังข์เป็นสัตว์แปลกประหลาดน่าอ่าน ผู้ที่อุทิศสำหรับ
 อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันย่อมทำให้ตาหูกว้าง

เที่ยวในที่ต่าง ๆ ทางทะเล

การไปเที่ยวในที่ต่าง ๆ นั้น เป็นของสำคัญแห่งชีวิต เพราะเป็นการพักผ่อน ทำให้ร่างกายและจิตใจสดชื่นผ่อนคลาย โดยได้รับอากาศสะอาดสดชื่น ได้รับความเพลิดเพลินสนุกสนานเบิกบานใจ เพราะได้พบเห็นสถานที่ และสิ่งของแปลก ๆ ที่ยังไม่เคยพบเคยเห็น อันเป็นเครื่องบำรุงปัญญา ประดับประดาความรู้ ความคิด ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการเปิดหูเปิดตา โดยได้เห็นทำเลในท้องถิ่นต่าง ๆ พืชต่าง ๆ สัตว์ต่าง ๆ และการทำมาหากินต่าง ๆ ของผู้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ ตลอดจนงานการฝีมือของช่างโบราณ อันงดงามต่าง ๆ อีกด้วย การไปเที่ยวนี้ จึงนับว่าเป็นการเรียนสำคัญส่วนหนึ่งที่เดียว สมัยนี้การไปมาก็สะดวกดี มีรถไฟ เรือเมล์ รถยนต์ เรือยนต์ เล่นขึ้นล่องอยู่เสมอ ทั้งทางน้ำและทางบก จึงนำไปเที่ยวยิ่งนัก

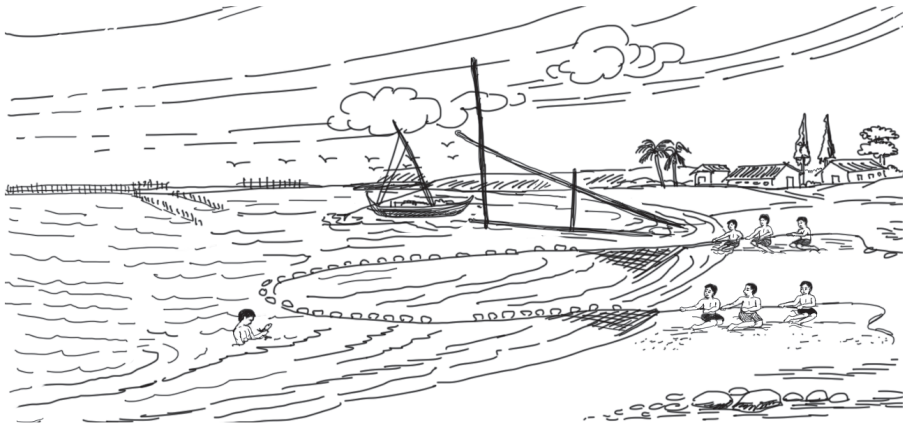
ปากน้ำเจ้าพระยา

ถ้าไปเที่ยวทางน้ำ ก็จะได้เห็นภาพแม่น้ำ ตลอดจนทะเล อันงดงามน่าดู พอเรือแล่นออกปากน้ำ ก็รู้สึกเย็นสบายดี และแลเห็นปากน้ำนั้นกว้างออกไปทุก ๆ ที แลดูลึกลงไป ซึ่งน่าดูมาก พอสุดเขตปากน้ำ ก็ถึงปากอ่าว ที่ปากอ่าวสยามนี้ มีสันดอน คือเป็นที่เนินสูงชันคล้ายหลังเต่า เรือใหญ่เดินข้ามได้แต่เฉพาะเมื่อเวลาน้ำขึ้น ถ้าเป็นเวลาน้ำลงแล้วตื่นเขินมาก นี่ก็น่าประหลาด ยิ่งแล่นไกลออกไป ก็เห็นแต่ทิวไม้อยู่ร่ำไร ๆ สุดสายตา และถ้ายังแล่นออกไปอีก ทิวไม้เหล่านั้นก็ดูเล็กเรียวลงทุกที ๆ จนเห็นไม่ถนัด และในที่สุดก็แลไม่เห็นอะไรเลย นอกจากน้ำกับฟ้าเท่านั้น น่าใจหาย สีน้ำในทะเลนั้นค่อย ๆ เขียวขึ้นทีละน้อย ๆ จนกระทั่งเขียวจัด และถ้ายังลึกลงไป ก็เป็นสีน้ำเงิน จนในที่สุดเป็นสีดำ นี่ก็ประหลาดมาก ส่วนรสของน้ำทะเลนั้นเค็มจัด ถ้าตักขึ้นมาดูในเวลากลางคืน จะเห็นมีแสงใสเป็นเม็ดพราราวกับแสงหิ่งห้อยหรือแมงดาเรือง เป็นของน่าดูและประหลาดมาก กลางทะเลนั้นมีลมพัดแรงจัด ทำให้กระแสน้ำเด่นกระเพื่อมเป็นระลอกคลื่นอยู่ไหว ๆ เสียงน้ำปะทะกันแตกกระจายดังซ่า ๆ ถ้าเป็นคลื่นใหญ่ก็มีเสียงดังกึกก้อง คลื่นน้อยก็ค่อย ๆ เบาบางลง ขณะที่เรือแล่นอยู่ เมื่อมีคลื่นมากระทบเข้า ก็ทำให้เรือโคลงเคลงแกว่งไกวไปมา รวากับว่าเล่นชิงช้า เป็นสิ่งน่าดูและน่าประหลาดเหมือนกัน พอสุดเขตปากอ่าวก็เข้าสู่ทะเล เห็นนกนางนวล ซึ่งงามน่ารักมาก เทียวบินโฉบลงลอยน้ำ โฉบปลากินไปมาใกล้ ๆ ลำเรือ นอกจากนี้ยังมีนกทะเลชนิดอื่น ๆ บินร่อนขวักไขว่ไปมา อยู่มากมาย น่าดูแท้ ๆ และที่กลางทะเลใกล้ ๆ กับร่องน้ำหรือ

ทางเดินเรือ มีกระโจมไฟ หรือที่เรียกว่าประภาคารเป็นเรือนกระจก มีสีเขียว ๆ แดง ๆ ตั้งอยู่เป็นแห่ง ๆ เวลากลางคืน มีเจ้าหน้าที่ประจำ คอยฉายแสงไฟให้สว่าง เห็นได้ในระยะไกล ๆ เพื่อให้สะดวกแก่การเดินทางเรือไปมา เพราะในทะเลนั้นมีเรือไปมา ค้าขายมาก

เที่ยวในที่ต่าง ๆ ทางทะเล (ต่อ)

เมื่อเล่นเรือไปในทะเล จะได้พบเห็นเกาะน้อยใหญ่ ซึ่งตั้งระเกะระกะอยู่ในทะเล มากมายเหลือที่จะนับ มีทั้งทิวไม้และเขา ดูเขียวชอุ่ม งามนัยน์ตา น่าชมอย่างยิ่ง ตามชายหาดบางแห่ง ก็มีทรายทั้งชนิดหยาบและละเอียด กรวดหินก้อนเล็ก ก้อนน้อย มองดูเรียวยาวเกลื่อนกลาดไป ทั้งสัตว์จำพวกหอยต่าง ๆ เช่น หอยพิมพการัง หอยสังข์ หอยเสียบ หอยนมสาว หอยหลอด หอยจู้บแจง หอยแครง หอยแมลงภู่ หอยกะพง ก็มีอยู่ตามฝั่งทะเลเป็นอันมาก หอยเหล่านี้มีสีและรูปร่างต่าง ๆ กัน นอกจากนี้ก็ยังมีปูต่าง ๆ เช่น ปูทะเล ปูม้า และปูลม เป็นต้น กระดองของมันมีลายต่าง ๆ กัน สัตว์ประเภทนี้ก็เป็นของงามน่าดู น่าชม ในท้องทะเลนั้นมีปลาต่าง ๆ นับอนันต์ เป็นต้นว่า ปลาแป้น ปลาหู ปลาทุ ปลาทุเลา ปลากะพง ปลากะบอก ปลาโลมา และปลาฉลาม เหล่านี้ เป็นต้น ต่างว่ายแหวกเวียนวนไปมาเป็นฝูง ๆ แลดูสะพรั่ง นอกจากนี้ ก็ยังมีแมงกะพรุน ตัวของมันมีลักษณะคล้าย ๆ กับวุ้นและสีขาว หัวกลม ๆ มีหางเป็นสายรุ้งรังแหวกว่ายอยู่ในน้ำ น่าดูมาก แมงดาทะเลก็มีรูปร่างของมัน

หาดทรายทะเล

ผิติดกันกับแมงดาหนา คือกระดองกลม ๆ มีปากอยู่ใต้ท้อง มีตีน
 ยุ่มยามอยู่ริมฝีปาก และมีหางแข็งแหลม ตัวผู้เกาะอยู่บนหลัง
 ตัวเมียเสมอ ถ้าจะนึกต่อไปแล้ว ก็ดูเลวทรามเต็มที เพราะ
 ตามปกติที่รู้จักกันอยู่ทั่ว ๆ ไปนั้น มนุษย์ก็ดี สัตว์เดือยัจฉานก็ดี
 ผู้ชายหรือตัวผู้ โลกได้สร้างมาให้มีกำลังแข็งแรง
 จึงจำเป็นต้องหาเลี้ยงผู้หญิงหรือตัวเมีย ซึ่งเป็นเพศฝ่ายมีกำลัง
 อ่อนแอกว่าทั้งสิ้น แต่แมงดาทะเลนี้ทำไมกลับกลายเป็นเช่นนั้น
 เป็นของน่าขันและน่ารังเกียจแท้ ๆ ถ้าเรือแล่นเลียบเข้าไป
 ใกล้ ๆ ฝั่ง ก็จะได้เห็นชาวประมงทำโป๊ะ โพงพาง วางเฟือก
 ลากอวน ลงเบ็ด ยกยอ ซึ่งล้วนแต่เป็นเครื่องมือจับปลา บางพวก
 ก็ปักหลักจับหอยแมลงภู่ หอยกะพง บ้างก็ถีบกระดาน ลงไป
 เทียวเก็บหอย เก็บปลาเล็ก ๆ ตามชายทะเล บ้างก็พายเรือ
 เล็ก ๆ ไปหาปลาตามชายฝั่งทะเลที่ตื้น ๆ ล้วนแต่เป็นการทำมา
 หากินในท้องถิ่นทะเลทั้งสิ้น เป็นสิ่งน่ารู้ น่าดูมิใช่น้อย บนฝั่ง

ก็มีต้นไม้ เช่น ต้นลำพู ขึ้นอยู่ตามชายเลน มีหิ่งห้อยเกาะอยู่ เป็นนิตย เวลากลางคืนจะเห็นแสงเป็นประกาย รวากับประดับ ด้วยเพชรพลอยพราวไปทั้งนั้น แลดูงามตาและน่าประหลาดยิ่งนัก นอกจากนี้ก็ยังมีต้นโกกงาง ต้นตะบูน และไม้อื่น ๆ มีเถาวัลย์ขึ้น พาดพันห้อยย้อย น่าดูมาก ตามต้นไม้เหล่านี้ มักมีลิงค่าง อาศัยอยู่เป็นฝูง ๆ ส่งเสียงร้องอยู่ขรม น่าดูน่าฟัง ผู้ที่ไป เที่ยวทะเล เวลาเย็น ๆ มักชอบเที่ยวเดินเล่นตามหาดทราย เก็บกรวดหินและเปลือกหอยสีต่าง ๆ เล่นบ้าง จับหอยจับปู เล่นบ้าง ลุยนํ้าตามหาดทรายเล่นบ้าง บางที่วิ่งหนีคลื่นทะเล เล่นบ้าง ลงเรือตีกรรเชียงหรือเล่นใบเล่นบ้าง การเล่นเหล่านี้ แต่ละอย่าง ๆ ล้วนน่าสนใจ น่าเพลิดเพลินทั้งนั้น

เที่ยวในที่ต่าง ๆ ทางบก

ถ้าแม้ว่าไปเที่ยวทางบก ก็จะได้พบเห็นภาพแปลกเปลี่ยน ผิดไปจากที่กล่าวมาแล้ว อีกอย่างหนึ่งที่เดียว คือจะได้เห็น

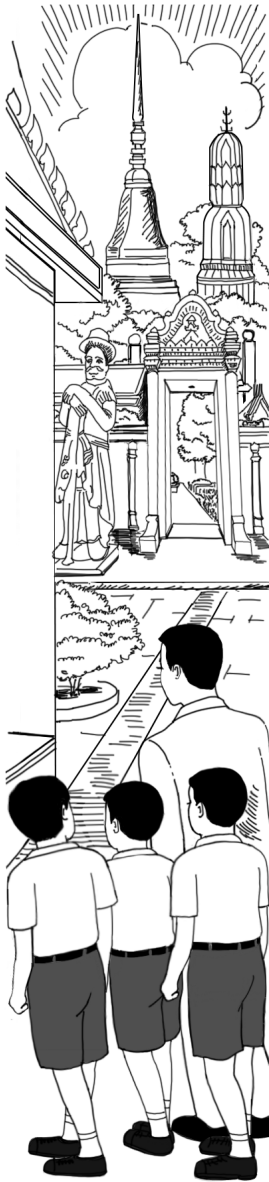

ทุ่งนา

แผ่นดิน เป็นทุ่งนาใหญ่ กว้างขวางเว้งว้าง แลดูสุดสายตา เห็นคั่นนาคั่นเป็นตอนเป็นระยะตลอดไป บ้างก็เป็นที่มีหญ้าป่าละเมาะและหญ้าไม่อยู่เป็นแห่ง ๆ ถ้าเป็นเวลาหน้าแล้ง จะเห็นวัวควายเที่ยวหากินอยู่เป็นฝูง ๆ ถ้าเป็นหน้านาจะเห็นต้นข้าว งอกงามเขียวสะพรั่งไปทั้งนั้น มองดูคล้ายพรมสวยงามน่าดู และถ้าเป็นหน้าข้าวออกรวง ก็จะได้เห็นรวงข้าวสุกเหลืองอร่ามทั่วไปทั้งท้องทุ่ง ดูราวกับสีทอง นี่ก็สวยงามน่าดู พวกชาวนา ทั้งหญิงชาย ลงแขกเกี่ยวข้าว ต่างร้องเพลงแก้กันอย่างสนุกสนาน เป็นภาพที่งามน่าดูมาก ในท่าเลบางแห่งจะได้พบพื้นที่ที่เป็นไร่ต่าง ๆ มีไร่ข้าวโพด กล้วย อ้อย น้อยหน้า ถั่ว งา ฝ้าย และพืชผักต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งชาวไร่ได้ทะนุบำรุงเป็นอย่างดี งามน่าดูน่าชมมาก จะได้พบพื้นที่ที่เป็นสวนต่าง ๆ เช่น สวนหมาก มะพร้าว มะม่วง มะไฟ ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ละครูด มังคุด เป็นต้น ซึ่งชาวสวนได้ปลูกไว้และหมั่นบำรุงรักษาอยู่เสมอ ๆ ถ้าเป็นหน้ามีผลแล้วก็จะได้เห็นผลดกดาษดื่น ถ้าเป็นสวนไม้ดอก เช่น กุหลาบ พุด สายหยุด พุทธรักษา มะลิลา กระดังงา จำปา จำปี ราตรี สารภี ยี่สุ่น บุนนาค หน้าวัว กล้วยไม้ ไม้ดอกเหล่านี้มีสีกลิ่นต่าง ๆ งามน่าดูน่าชม ทั้งส่งกลิ่นหอมฟุ้งตลบอบอวลน่าชื่นใจยิ่งนัก จะได้พบป่าไม้ใหญ่น้อยต่าง ๆ มีไม้หลายชนิด เป็นต้นว่า ไม้ไผ่ ไม้รวก ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ตะแบก ไม้สัก ไม้ยาง ไม้พะยูน ไม้มะเกลือ ไม้ประดู่ ไม้แดง และไม้อื่น ๆ ล้วนแต่มีลำต้นสูงตระหง่าน แผ่กิ่งก้านงดงาม แลดูน่าร่มเย็น ชาวป่าที่ทำมาหากิน

ในทางป่า ก็พาพวกมาทำการโค่น ตัดต้นไม้ บ้างก็ทอนเป็น
 ท่อนฟืน เผาถ่าน ตีฝ้าง ล่าสัตว์กันอย่างสนุกสนานตามประเภท
 พื้นบ้านพื้นเมือง เวลาลมพัดไม้ชนิดมีดอกหอม ก็ส่งกลิ่นหอม
 ตลบ เป็นที่น่าสบายใจ น่าเที่ยว น่าชม ยิ่งนัก พื้นที่บางแห่ง
 เป็นเขาน้อยใหญ่เป็นทิว มีต้นไม้ขึ้นเขียวชอุ่ม ร่มเย็น เป็นที่
 นำป็นป่าขึ้นไปเที่ยวเล่น และประกอบด้วยแคว ลำธาร มีน้ำไหล
 คดเคี้ยวอยู่ตามเชิงเขา มีน้ำพุ น้ำตก ไสเย็นชานกระเซ็น ฟุ้งขึ้น
 เป็นฝอย บ้างก็หยดย่อยไหลอยู่ตลอดวันตลอดคืน งามน่าดู
 น่าอาบเล่นอย่างยิ่ง ในที่บางแห่งก็เป็นหนองเป็นบึง มีกระจับ
 ตับเต่า ผักตบ สันตะวา ผักแว่น ขึ้นอยู่สลับสลอน และมีปลา
 ปู เต่า ชุกชุม ต่างก็ดำผุดและว่ายน้ำไปมาอยู่ไหว ๆ น่าดูมาก
 นอกจากนี้ในป่าใหญ่ ๆ จะได้พบสัตว์ต่าง ๆ อันมีอยู่มากมาย
 เช่น ช้าง เสือ เนื้อ กวาง ลิง ค่าง บ่าง ชะนี เป็นต้น
 ต่างเที่ยวหากินและวิ่งขวักไขว่ไปมาอยู่ตามพื้นดิน บ้างก็
 โหนไต่ไปมาตามต้นไม้ ส่งเสียงร้องก้องอยู่ทั่วไป ประกอบด้วย
 เสียงร้องของสัตว์จำพวกแมลงต่าง ๆ เช่น เไรไร ร้องหรีง ๆ
 ฟังดูวังเวงเยือกเย็นมาก ยังมีสัตว์จำพวกนกอีกประเภทหนึ่ง
 มีขนารูปปร่างและสีต่าง ๆ กัน บ้างก็พลอดตามภาษาของมัน
 สำเนียงไพเราะเพราะพริ้ง น่าฟังยิ่งนัก

เที่ยวในที่ต่าง ๆ ทางบก (ต่อ)

ถ้าไปเที่ยวตามวัดต่าง ๆ จะได้พบเห็นโบสถ์ วิหาร มณฑป พระเจดีย์ พระปราสาท พระพุทธรูป และของเก่า ๆ ที่สร้างไว้ใหญ่โต มีอยู่เป็นอันมากของเหล่านี้ เช่น กรอบประตู หน้าต่าง ฝาผนัง เป็นต้น แกะสลัก ปั้น เขียนไว้เป็นรูปคน รูปสัตว์ เป็นภาพลวดลายต่าง ๆ ด้วยฝีมือช่างโบราณของเรา ล้วนแต่สวยงามประณีตน่าดูน่าชมยิ่งนัก และตามโบราณสถาน ก็มีกำแพงปราสาท กุฏิรูปอิศวร นารายณ์ เป็นต้น ทำด้วยฝีมือละเอียดและงดงาม โบราณสถาน ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ เหล่านี้เป็นเครื่องเชิดชูชื่อเสียงของเรา เราต้องพร้อมใจกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ช่วยกันสงวนและบำรุงรักษาไว้ให้ปรากฏอยู่ ตลอดกระทั่งลูกหลานเหลนสืบ ๆ กันต่อไป นอกจากนี้ก็ยังมีตลาดซึ่งเป็นที่ชุมนุมชนผู้คนไปมาซื้อขายสิ่งของที่มีในพื้นที่บ้านพื้นเมืองนั้น ๆ ก็เป็นของน่าดูน่าชมเหมือนกัน ยังมีสิ่งอื่น ๆ อีกซึ่งถ้าจะนำมากล่าวให้สิ้นเชิงแล้ว ก็จะมีดยาวมากเกินไป รวมความว่า

ตลาดนัดตามชนบท

ทุกสิ่งทุกอย่างเหล่านี้ เป็นที่น่าไปเที่ยวดู เที่ยวชม และเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นความสำราญกายสบายใจของผู้ที่ได้ไปเที่ยว ได้พบได้ดูได้ชม ทั้งสิ้น

เมื่อนักเรียนได้อ่านเรื่องเที่ยวในที่ต่าง ๆ แต่เพียงย่อ ๆ เท่านั้น ก็คงจะรู้สึกเพลิดเพลินมาก ถ้ามีโอกาสอันเหมาะสมแล้ว น่าจะไปเที่ยวชมให้เห็นปรากฏแก่ตาของตนเอง และเมื่อนี้กว่าการไปเที่ยวนั้น ได้รับผลคือความสนุกสนาน ความสำราญกายสบายใจและความรู้ เป็นเครื่องบำรุงปัญญาให้ฉลาดขึ้นอีกเป็นต้น เช่นนี้แล้ว แม้หากว่าจะได้ประสบความสำเร็จยากลำบาก หรือบางทีจะต้องผจญภัยอันตรายต่าง ๆ บ้างก็ดี แต่ถ้าเรามีสติรอบคอบ โดยระมัดระวังตัว มีกำลังกายคล่องแคล่วว่องไวอยู่ มีกำลังใจเข้มแข็งอดทนดีแล้ว ก็ไม่น่าจะเห็นเป็นความยากเข็ญในการเที่ยวนั้นเลย และถ้าหากสมมติว่า ตนจะต้องไปประสบ

ความลำบาก หรือภัยอันตรายเข้า ก็จำเป็นต้องมีใจกล้าหาญอย่าง
 ลูกผู้ชายแท้จริง จำเป็นต้องพยายามฝ่าความลำบาก หรือ
 ภัยอันตรายนั้น ๆ ให้รอดชีวิตกลับมาจนได้ ดังเช่นเรื่องผจญภัย
 เป็นต้น ต้องหมั่นสังเกตกำหนดจดจำสิ่งต่าง ๆ ให้ดี เหมือนกับ
 นักท่องเที่ยว ที่เที่ยวเสาะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ อันจะเป็นคุณ
 แก่ตน และประเทศอันเป็นที่รักยิ่งของตน แต่ถ้าหากว่า
 การไปเที่ยวนั้น ไม่ได้รับผลดังกล่าวแล้ว ก็น่าจะเสียดายทรัพย์
 และเวลาที่หมดเปลืองไปโดยไร้ผล

(เพลง.....)

ชาวสยาม พยายาม อบรมอาดม	ให้ฉลาด เลิศสม อุดมศักดิ์
การศึกษา ไม่สิ้นสุด อย่าหยุดพัก	เพียรระมัด เข้มนหมาย จนวายชนม์
หมั่นค้นคว้า ความจริง สิ่งนั้นนี้	คุณโทษมี เป็นไฉน หรือไร้ผล
ทำสิ่งที่ ดีเพื่อ เกื้อกูลตน	แลเป็นผล เผยแผ่ แก่โลกเอย

บทที่ ๒๗

อธิบายตัวสะกดที่เป็นตัวควบ หรือตัวสะกดที่มีสระ
อยู่ด้วย ถ้าเป็นคำเดี่ยวโดดๆ ถึงไม่มี (ไม่ทัณฑฆาต)
ก็ไม่ต้องอ่านออกเสียง เช่น

เหตุ	อ่านว่า	เหตุ	ชาติ	อ่านว่า	ชาติ
พยาริปากขอ	อ่านว่า	พะยาดปากขอ	บุตร	อ่านว่า	บุตร
ภูมิฐู	อ่านว่า	พุมฐู			

แบบฝึกหัด

สารพัด พยาริ มูตร
มหาสมุทร เชนติเมตร
ร่วมสมัคร ขออนุมัติ
รักชาติ ร้องเพลงชาติ

บุตร ท่องสูตร พุดสมเหตุ
น้ำห้ำลิตร รักมิตร ญาติ
ชนบัตร ยี่สิบบาท
ชักธงชาติ ถือธงฉัตร

ทหาร

ยูวชน

ลูกเสื่อ

“สละชีพ เพื่อชาติ” จริง
“เสียชีพ อย่าเสียสัตย์”

“รักชาติยิ่งชีพ” แน่ชัด
จงปฏิบัติ เครื่องครัดไว้

อธิบายตัว ร ล หรือตัว ห ที่ควบอยู่หน้าตัวสะกด
ไม่ต้องอ่านออกเสียงตัว ร ล หรือตัว ห ออกเสียงแต่ตัวหลัง
เป็นตัวสะกดตัวเดียวเท่านั้น เช่น

สามารถ	อ่านว่า	สามาด	กระยาสารท	อ่านว่า	กระยาสาท
มารค	อ่านว่า	มาก	เกียรติ	อ่านว่า	เกียด
ต้นปาล์ม	อ่านว่า	ต้นปาม	พระพรหม	อ่านว่า	พระพรม

ปาล์ม

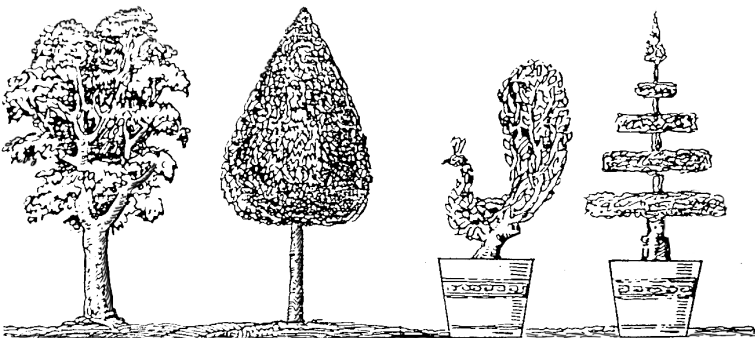
พระพรหม

แบบฝึกหัด

มารค แปลว่า ทาง ถ้าเราไปทางบกหรือทางน้ำในวัน
สารทกลางปี จะเห็นชาวบ้านนิยมทำบุญกันด้วยกระยาสารท
และเราสามารถมองเห็นภาพพราหมณ์นั่งกัมศีระชะกราบไหว้
พระพรหมอยู่ นอกจากนี้ยังมีภาพท่านผู้ทำความดีและเกียรติ
ให้แก่ประเทศชาติของเรา นามูชา นามปลาบปลื้มใจ ยิ่งนัก

เรื่อง เริ่มอบรมตนในขณะที่ยังเยาว์

บรรดาสิ่งต่าง ๆ อันเป็นสมบัติของโลก จะเป็นวัตถุสิ่งของ สัตว์หรือบุคคลก็ตาม ถ้าได้รับการอบรม ฝึกหัด ดัดแปลง ตกแต่ง ให้ดีขึ้นกว่าเดิมแล้ว ย่อมมีค่ายิ่งขึ้น เช่น ต้นตะโก ต้นมะขาม ที่เขาตัดเขาแต่ง ย่อมนำดูน่าชมกว่าต้นที่ไม่ได้ตัด ไม่ได้แต่ง ไม้ถือกิติ โต้ะ แก้อีกิติ ถ้ำซัดและทาสีให้ ประณีตขึ้น ก็ย่อมงดงาม มีราคามากขึ้น เพชรพลอย ก็เป็น แร่ธาตุชนิดหนึ่ง ซึ่งถ้านำมาเจียรระไน จนสะอาดมีน้ำงาม รัศมีพราวตา ก็ย่อมมีราคาแพงกว่าเพชรพลอยที่ไม่ได้เจียรระไน หรือเจียรระไนแต่น้อย ช้าง ม้า วัว ควาย เสือ หมี ลิง และสุนัข เป็นต้น ถ้าฝึกหัดดีแล้วก็ย่อมใช้ได้ดีกว่าช้างเถื่อน ม้าเถื่อน ควายเถื่อน ที่อยู่ตามป่า และเที่ยวระเหระหนไปตาม ลำพังของมัน เราคงจะได้เคยเห็นตามที่เขานำมาแสดงบ้างแล้ว ซึ่งนำดูน่าชม น่าประหลาดยิ่งนัก ส่วนมนุษย์เราก็เป็นฉนั้น นั่นคือถ้าได้รับการอบรมฝึกหัดกลมกล่อมกลาให้เป็นคนมีภูมิรู้ดีแล้ว ก็ย่อมเป็นคุณเป็นเกียรติทั้งแก่ตนเองและคนอื่น ๆ ตลอดถึง

ประเทศชาติ พระพุทธเจ้าจอมปราชญ์ผู้เป็นครูอย่างวิเศษของเรา แต่เดิมที่ก็ทรงนิยามลัทธิพราหมณ์ผู้ถือพระพรหม แต่ภายหลัง ท่านได้ทรงคิดค้นคว้าหาความจริง จนกระทั่งทรงพบแล้วว่า ความสุขหรือความทุกข์ต่าง ๆ นั้นเกิดจากตนเอง และการกระทำ ของตนเอง ความดีหรือความชั่วที่ทำลงแล้วนั้นเองเป็นเหตุ ย่อมผลิตผลตามที่ทำได้ เหมือนหว่านพืชชนิดใดลง ก็ผลิตผล ชนิดนั้นขึ้น เช่น หว่านข้าวก็ไม่กลายเป็นหญ้า หญ้าก็ไม่ กลายเป็นถั่วงา พืชชนิดใดก็คงเป็นชนิดนั้น ถ้าเราทำดี ก็ได้รับผลดี คือ ความสุข ความเจริญ ถ้าเราทำชั่วก็ได้รับผลชั่ว คือ ความทุกข์ ความเดือดร้อน ความเสื่อม เป็นเงาตามตัว เราทุกคนต้องเชื่อมั่นในคำสั่งสอนของท่านจะได้เป็นเครื่อง คอยเตือนใจ เหนี่ยวรั้งใจ ช่มใจให้หมั่นพยายามปฏิบัติแต่ สิ่งที่ดี และเว้นจากการกระทำชั่วทุกเวลาและทุกสถาน เราก็จะ ได้รับความสุขความเจริญ อาจสามารถเลี้ยงตัวเองได้ต่อไป ภายหน้า เพราะฉะนั้นคนเราทุกคนจำเป็นต้องอบรมฝึกหัดตนเอง ให้หมั่นกำจัดความชั่วที่มีอยู่ในตัว แม้ทีละน้อย ๆ บ่อย ๆ เข้าก็ อาจผ่อนคลายมากขึ้นได้ เหมือนน้ำฝนที่ตกลงมาจากอากาศ อันคน เอาภาชนะเปล่าไปวางรองไว้ ณ กลางแจ้ง แม้เม็ดฝนตกลงใน ภาชนะนั้น ทีละน้อย ๆ บ่อย ๆ เข้าก็อาจเต็มภาชนะตุ่มไหนนั้นได้ การอบรมฝึกหัดตนต้องอบรมด้วยความสมัครใจและรู้สึกสำนึก ตัวเอง ต้องตั้งใจแน่วแน่ตั้งเข็มทิศ และต้องเริ่มอบรมฝึกหัด ตนเสียตั้งแต่ยังเยาว์ เพราะจิตใจยังอ่อนและกำลังเจริญ จึงจะ ใต้ผลสมหวัง เมื่อเติบโตแล้วร่างกายเจริญเต็มที่ จิตใจกล้าแข็ง

อบรมฝึกหัดยากมาก ไม่ค่อยได้ผล สมดังสุภาสิตโบราณ
ท่านกล่าวไว้ว่า “ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก” ยุวชนสยาม
ทั้งหลายจงรู้สึกสำนึกตัวไว้ว่า การอบรมตนให้เป็นคนดีนั้นแหละ
ชื่อว่าเป็นผู้รักประเทศชาติ อันเป็นถิ่นฐานของตน พร้อมทั้งสกุล
และมิตรญาติอย่างแท้จริง ควรภูมิใจได้

(เพลง.....)

ปรารถนา อบรมตน	เกิดทุกคน ชนสยาม
เรามา พยายาม	ทำดีด้วย ตนช่วยตน
หนึ่งนี้ มีสติ	หมั่นตรองตริ ให้ผลผล
ยังไว้ อยู่ได้จน	ทุกอึดใจ ไปปล่อยตาม
ชื่นชม อารมณ์ชั่ว	ไม่มายั่ว ทั่วทุกยาม
เช่นเชื้อ เกลือเค็มนาม	ความเค็มนั้น มันรักษา
ข้อสอง ต้องยึดยุด	ตามพระพุท- ฑาจา
ตนมี ดีชั่วมา	เพราะตนแท้ ทำแก่ตน
ผลต้อง สนองมี	หมายทำดี ได้ดีดล
ทำชั่ว ได้ชั่วล	เหมือนอย่างเงา ฝ้าติดตาม
สามนี้ ที่หมายมุ่ง	คือผดุง คุณดั่งงาม
งดทั่ว ชั่วเลวทราม	สามข้อครบ ควรอบรม
จักสุข ทุกประชา-	ราชฎีร์ทั่วหน้า สมาคม
สยาม ย่อมงามสม	อุดมพร้อม หอมฟุ้งเอย

บทที่ ๒๘

อธิบาย ตัวสะกดที่ใช้ทั้งสะกดและออกเสียงด้วย เช่น

ตุ๊กตา	อ่านว่า	ตุ๊กกะตา	ศาสนา	อ่านว่า	สาตสะหนา
ผลไม้	อ่านว่า	ฝนละไม้	ภูมิศาสตร์	อ่านว่า	พูมิสาต
ราชสีห์	อ่านว่า	ราดชะสี	เกียรติยศ	อ่านว่า	เกียดติยด
มาตรา	อ่านว่า	มาดตรา	จักรยาน	อ่านว่า	จักกระยาน

ราชสีห์

ตั๊กแตน

ตุ๊กตา

จักรยาน

แบบฝึกหัด

รัฐบาล รัตมี มีไม้ผล
 ผ้าสักหลาด ภูมิศาสตร์ เลขมาตรา
 ราชสีห์ ตั๊กแตน ตุ๊กตา
 สุขศึกษา พลเมือง ต่างมาชม
 มัธยม ชักเย่อ ชี่จักรยาน
 เอ็ดตะโร อึกทีก เธอควรงด

อัยาศัย ชันสูตร ศาสนา
 ปรารถนา วิทยา ชั้นมัธยม
 จักจั่น เจรจา เสียงขรม
 พัสดู อุดม เป็นเกียรติยศ
 พิศดู พิสดาร ไปทั้งหมด
 ถึงกำหนด ฟังวิทยุ เรียนวิทยา

เริ่มอบรมตนในขณะที่ยังเยาว์ (ต่อ)

เด็ก ๆ ทุกคน จำต้องกระทำตัวให้เป็นเด็กดีที่สุดที่จะกระทำได้ ให้มีคุณความดี สมกับได้รับการศึกษามาแล้ว หน้าที่ที่ดีนั้น มีอยู่เป็นอันมาก เหลือที่จะนำมากล่าวให้พิสดารในที่นี้ได้ ต่อไปมิช้าเมื่อนักเรียนได้เรียนถึงชั้นมัธยม หรือได้รับการอบรมในทางศาสนาอีกแล้ว ก็คงจะเข้าใจว่า สิ่งไหนควรกระทำ และสิ่งไหนไม่ควรกระทำ กว้างขวางออกไปเป็นลำดับ แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงหน้าที่ที่เด็ก ๆ ควรอบรมทางบ้าน

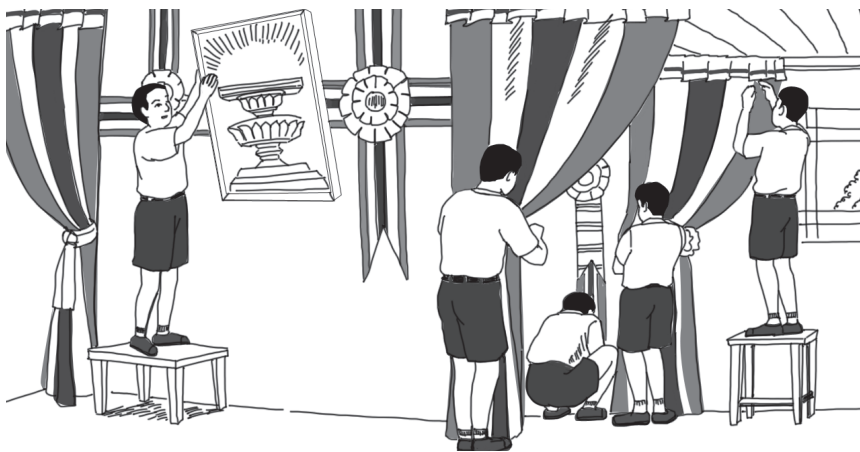

เด็กทำงานที่บ้าน

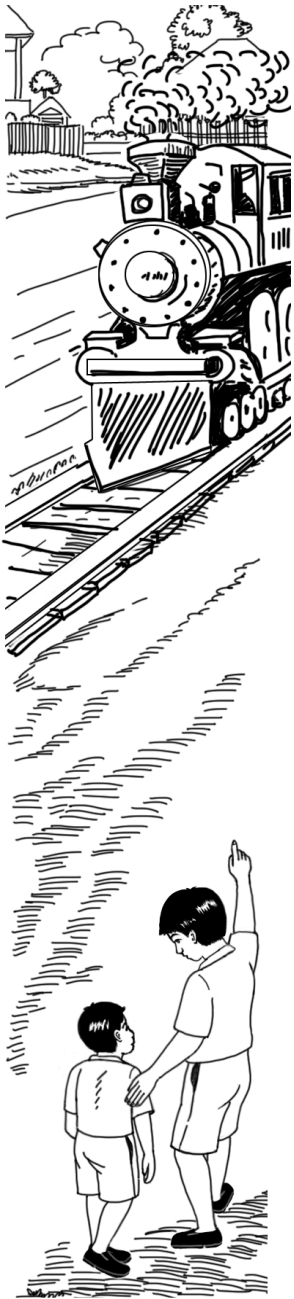
ที่โรงเรียน และต่อประชุมชน จะได้มีอัธยาศัยสุภาพเรียบร้อย รู้จักระเบียบแบบแผนอันดี ให้เป็นนิสัยติดตัวต่อไปภายหน้า จะได้เป็นพลเมืองดี เป็นกำลังของประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่ง ของตนสืบไป

หน้าที่ซึ่งควรกระทำทางบ้านนั้น ข้อสำคัญ ต้องรู้จัก เคารพนับถือ เชื่อถ้อยฟังคำผู้หลักผู้ใหญ่ ต้องแสดงกิริยา อันอ่อนน้อม ต้องเจรจาถ้อยคำที่อ่อนหวานไพเราะ อย่าทำเป็นคน ดื้อด้านมุกทะลุหูหันหลังแล่น ถือถือจู้จี้มานะในทางผิดซึ่งเป็น สิ่งเลวทรามต่ำช้ามาก มีความกตัญญูกตเวทีกี่ รู้จักสนองคุณ ผู้มีคุณ กับต้องรู้จักมีเกียรติเก็บหอมรอมริบทรัพย์ อย่าเป็นคน สรุ่ยสร้อย ต้องขยันขันแข็งทำงาน อย่าเกียจคร้านหรือ มั่งง่าย สิ่งของอะไรหยิบเอาไปใช้แล้ว ต้องเอามาเก็บไว้ที่ ตามเดิม ไม่ทิ้งขว้างพัสดุนั้นให้เสียหาย ทั้งกับต้องตั้งตนอยู่ ในระเบียบเรียบร้อยเสมอ อย่าให้ใครๆ เขาติเตียนได้ว่าเป็นเด็ก ไม่รู้จักสมบัติผู้ดี ไม่มีความสุขภาพ เหล่านี้เป็นต้น

หน้าที่ซึ่งควรกระทำที่โรงเรียนนั้น ข้อสำคัญต้องพยายาม รักษาวินัย และตั้งใจกระทำตามกฎข้อบังคับของโรงเรียน

เด็กนักเรียนช่วยกันทำงานแต่งโรงเรียนในวันมีงานประจำปี

ให้ถูกต้องเต็มที่ อย่าให้บกพร่องได้
 ไม่ไปโรงเรียนสายหรือหนีโรงเรียน ซึ่ง
 เป็นศัตรูชั่วร้ายยิ่งกว่างูพิษ กับต้องมี
 ความเคารพนับถือครูบาอาจารย์จริง ๆ
 ตลอดจนหัวหน้านักเรียน เชื่อฟัง
 คำสั่งสอนโดยเคร่งครัด และเอาใจใส่
 ในบทเรียนของตน ไม่เกียจคร้าน
 การใช้จ่ายก็ต้องกระหมัดกระหม่อม
 ใช้แต่พอสมควรแก่ฐานะที่เป็นนักเรียน
 อย่าทำเป็นคนสุรุษสุร่าย กับทั้งต้องมีใจ
 สมัคร์ที่จะช่วยกันทำกิจการของโรงเรียน
 สารพัดทุกอย่างที่จะนำเกียรติยศชื่อเสียง
 มาสู่โรงเรียนของตัวเองเหล่านี้ เป็นต้น

หน้าที่ซึ่งควรกระทำต่อประชุมชน
 นั้น ข้อสำคัญต้องคิดถึงคนหมู่มาก
 เป็นใหญ่กว่า ที่จะถือเอาความสะดวก
 สบายส่วนตัว เวลาเดินไปตามถนน
 อย่าทำตนเป็นเครื่องจักร หรือไม่มีชีวิต
 จิตใจ และหาความรู้สึกผิดชอบมิได้ เช่น
 เดินกลางถนนเกะกะกีดขวางทางรถ
 ไปมา และหากว่าพบคนไม่รู้จักทางมา
 ใต้อถามถึงหนทางที่เขาไม่รู้จัก ถ้าเรา

เด็กแสดงความเคารพผู้ใหญ่

รู้จักก็ควรบอกแก่เขาโดยดี ถือเหมือนกับเขาเป็นญาติมิตร ช่วยกันรักษาความสะอาด ไม่เที่ยวขโมยผลไม้ เศษอาหาร อุจจาระ ปัสสาวะ ลงในแม่น้ำลำคลอง เพราะจะเพาะเชื้อโรคให้แพร่หลาย เต็มอกเต็มใจที่จะช่วยส่งเสริมทางอนามัย ไม่ก่อความรำคาญ ให้เดือดร้อนต่อประชุมชน เช่น ส่งเสียงอึกทึกครึกโครม เป็นต้น เคารพและกระทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ไม่ฝ่าฝืน เจ้าหน้าที่งานผู้ทำการตามหน้าที่ เมื่อเราทำผิดพลั้งพลาดล่วงเกิน ต่อผู้ใด เราก็ตแสดงความเสียใจและขอโทษโดยกล่าวว่า “ผมเสียใจ ผมขอโทษครับ” เมื่อผู้ใดแสดงบุญคุณอย่างหนึ่งอย่างใด ต่อเรา เราก็ตแสดงความยินดีและขอบคุณ โดยกล่าวว่า “ขอบพระคุณครับ” เมื่อเราพบปะผู้ที่นับถือ เพื่อนฝูง เราก็ตแสดงความยินดีทักทายปราศรัยกัน โดยกล่าวว่า “สวัสดีครับ” คำกล่าวทั้ง ๓ ข้อนี้เป็นเครื่องสมานความสามัคคีอย่างแน่นแฟ้น

เราน่าจะพร้อมใจกัน ปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างอันดีงามจริง ๆ เพื่อให้ฝังอยู่ในจิตใจของเยาวชน จนให้เป็นประเพณีนิยม ตลอดจนกระทั่งลูกหลานเหลนสืบต่อไป

เด็กนักเรียน ถ้ากระทำได้ตามที่ได้กล่าวมาเพียงย่อๆ ข้างบนนี้ จะได้ชื่อว่าเป็นคนรู้จักหน้าที่ของตัวเป็นอย่างดี สมกับที่มีภูมิรัฐ ซึ่งได้ศึกษาอบรมอย่างดีดังกล่าวมาแล้ว

(เพลง.....)

ประเพณี ที่นิยม สมควรยิ่ง ล้วนสำแดง ด้วยใจ ไม่ตรีเจือ	เพราะเป็นสิ่ง สดชื่น ราบรื่นเหลือ โอบอ้อมเอื้อ เพื่อสมาน สามัคคี
คือเช่นพบ ผู้ใหญ่ ใครทั้งหลาย ต้องทักกัน พลันว่า “สวัสดิ์”	มิตรสหาย เมื่อเห็น เป็นหน้าที่ โดยหมายมี มิตรใจ เนื่องในกัน
กับอีกเมื่อ เผื่อผิด ด้วยกิจพลาด “ผมขอโทษ ครับ” กล่าวฉับพลัน	เพราะเขลาพลาด เลินเล่อ ผลอผลุนผลัน เพื่ออดกลั้น โกรธให้ อภัยเรา
อหนึ่งใคร ให้อะไร หรือได้รับ ต้อง “ขอบคุณ ครับ” ให้นับเอา	บุญคุณนับ เนื่องยินดี มีต่อเขา เป็นคำเคา— รพดอบ ขอบบุญคุณ
จึงชาวเรา เหล่าผู้ ู้เรียนร่ำ เสนอสันท มิตรจิต มาเจือจน	ควรกระทำ สำหรับ สนับสนุน แก่สกุล แก่คณะ ประชาชน
เป็นเครื่องนำ ดำเนิน เจริญแน่ พึงทำได้ ให้เป็นแบบ เยี่ยงแยบยล	ประจำแก่ สยามรัฐ พิพัฒน์ผล เพื่อเยาวชน ชั้นหลัง ฝังใจเอย

บทที่ ๒๙

อธิบายคำเรียงบางคำที่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ เช่น

สิริ	อ่านว่า	สิหริ	สำเร็จ	อ่านว่า	สำเร็จด
ดิลก	อ่านว่า	ดิหลก	ตำริ	อ่านว่า	ตำหริ
อดิเรก	อ่านว่า	อะดิเหรก	ตำรับ	อ่านว่า	ตำหรับ
ประมาท	อ่านว่า	ประหมาด	อำมาตย์	อ่านว่า	อำหมาด
จตุรัส	อ่านว่า	จัตตุหรัด	ตำรัส	อ่านว่า	ตำหรัด

แบบฝึกหัด

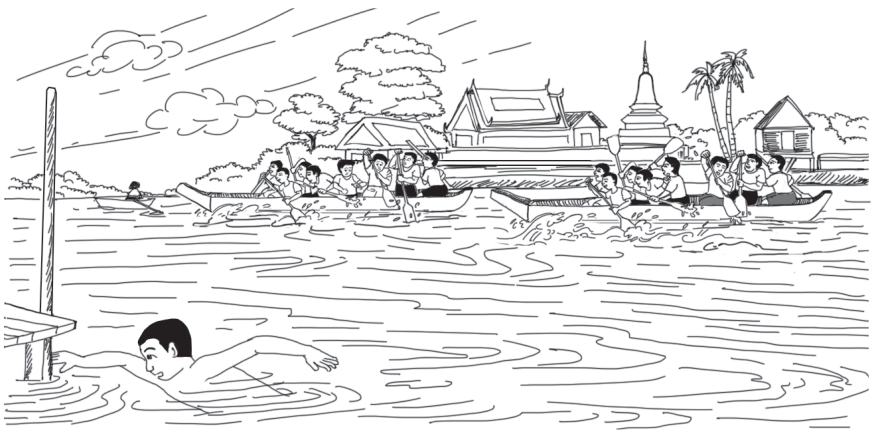

ตำรวจ

สำเร็จ สิริ ตำริ สำรวจ ตำรับ ตำรวจ
 จตุรัส จำรัส ยุโรป อติเรก อติเรก ตำรัส ดิลก
 ประวัตติ ประโยค ประมาท อำมาตย์ ไม่ประมาท
 พระราชบัญญัติ รู้พุทธประวัติ ประวัติศาสตร์
 สุภาพบุรุษ เป็นผู้รักชาติ ทำประโยชน์
 แก่ราษฎร และแก่รัฐ งานอดิเรก ตำริ สำรวจสอบ
 สำเร็จรวม รู้กฎ บทบัญญัติ ตำรับตำรา เรียนดู
 ให้รู้ชัด สิริสวัสดิ์ มงคล สู้ตนเอย

ว่ายน้ำ

ถ้าเราสำรวจพื้นที่ของประเทศเราดูแล้ว เราจะเห็นได้ว่า มีแม่น้ำ ลำคลอง ห้วย หนอง บึงบางอยู่ทั่วไป แม่น้ำ ลำคลอง เหล่านี้ เมื่อถึงหน้าฝน ตลอดจนถึงหน้าน้ำ ก็เต็มเปี่ยมไปด้วย น้ำ ซึ่งไหลหลากลงมาจากที่สูงสู่ที่ต่ำ แล้วกระแสน้ำนั้น ก็เซาะป่า ไปตามสวน ตามนา ตามที่ทำกรเพาะปลูก เราแลไปทางไหน ก็ให้เห็นแต่น้ำนองเจิ่งอยู่ทั่วไป บางแห่งดูสุดสายตาราวกับ ท้องทะเล ทั้งประกอบด้วยพืช เช่น ข้าวและผักน้ำชนิดต่างๆ ขึ้นงอกงาม เขียวชุ่มดูสะพรั่ง ภาพภูมิประเทศที่สมบูรณ์ ด้วยน้ำ เช่น สยามของเรานี้งดงามตานัก และพื้นที่ดินก็อุดมดี เป็นอติเรกလာภของชาวเราโดยแท้จริง ในเวลาหน้าน้ำเช่นนี้ นอกจากเราจะได้ชมภาพภูมิประเทศ อันงดงามตามท้องถื่น ทางน้ำแล้ว จะได้เห็นประชาชนชาวเราเขาเล่นเรือ ว่ายน้ำเล่น

คนว่ายน้ำ พายเรือ แข่งเรือ

แข่งเรือกันอย่างสนุกสนาน แต่ถ้าใครว่ายน้ำไม่เป็นแล้ว ก็ได้แต่เพียงดูเขาเล่น และนี่ก็สนุกอยู่ในใจตนเองเท่านั้น จะลงไปเล่นให้สนุกอย่างเขาบ้างก็ไม่ได้ เพราะว่ายน้ำไม่เป็น ส่วนการว่ายน้ำเป็นนั้น ก็มีใช้เพื่อสำหรับว่ายน้ำเล่นสนุกๆ เท่านั้น ยังมีประโยชน์อย่างอื่นอีกมากมาย เช่น ในทางคมนาคม ซึ่งเรา ต้องใช้เรือแพไปมา เป็นต้น สรุปรูปพุดสั้นๆ ก็คือภูมิประเทศ ของเรามีส่วนที่เป็นน้ำอยู่ทั่วไปดังกล่าวแล้ว เพราะฉะนั้นเรา ประชาชนชาวสยามทุกคน จำต้องว่ายน้ำเป็น เพื่อเป็นการช่วย ตนเองในทางน้ำ แท้จริงการว่ายน้ำเป็นก็กีฬาชนิดหนึ่ง ซึ่งนับเนื่อง เข้าในพลศึกษา เป็นการศึกษาของนักเรียนทุกคน ถึงแม้ เรียนอยู่ในชั้นประโยคประถม ก็ต้องรู้และควรเริ่มฝึกหัดไว้ การ ว่ายน้ำเป็นการออกกำลังกายแทบทั่วทั้งตัว จึงทำให้ร่างกาย แคล้วคล่องว่องไวและแข็งแรงดีมาก และเป็นกีฬาที่นิยมกัน ทั่วโลก ในทวีปยุโรปถึงกับมีตำรับตำราไว้สำหรับเรียนและ ฝึกหัด ผู้ว่ายน้ำชนะเลิศบางคนถึงกับมีประวัติการเลื่องลือ ชื่อเสียง ยิ่งผู้ที่จะต้องผ่านไปมาทางน้ำด้วยแล้ว ก็ยิ่งเป็น ประโยชน์มาก เมื่อตกน้ำหรือเรือล่ม หากไม่มีใครช่วยก็จะ ได้ช่วยตนเองให้รอดพ้นจากภัยอันตราย เพราะการจมน้ำตาย จะไม่ต้องเดือดร้อนถึงตำรวจหรือผู้หนึ่งผู้ใด ผู้ที่ว่ายน้ำเป็น จึงมีประโยชน์มากและน่าภาคภูมิใจ

ว่ายน้ำ (ต่อ)

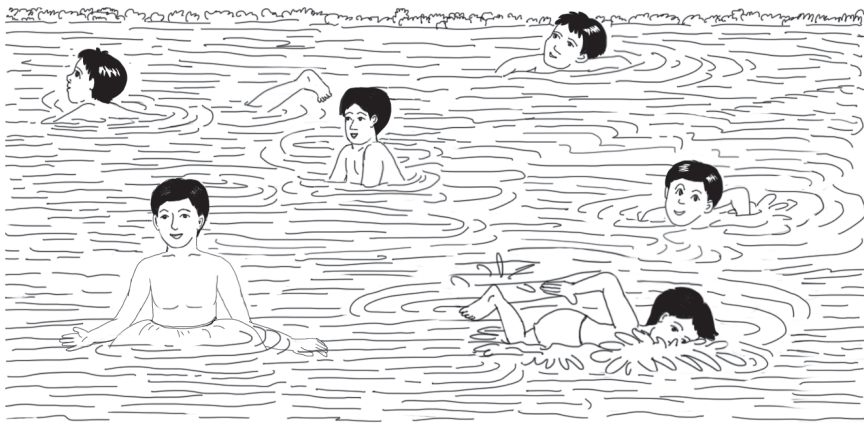
ผู้ที่ไม่เคยว่ายน้ำ หรือว่ายน้ำไม่เป็น ย่อมหวาดหวั่นต่อการจมน้ำตาย เมื่อตกลงไปในน้ำแล้วมักจะสิ้นสติ ไม่รู้ว่าควรจะใช้มือและเท้าช่วยตัวเองได้อย่างไร เลยปล่อยมือและเท้าให้เท่ากับตายเสีย โดยไม่กระดุกกระดิก หรืออย่างตีกี่ใช้มือและเท้าตะกุยตะกายไปป้ายมาเกาะ ๆ กะ ๆ ลงท้ายเมื่อไม่มีคนมาช่วยเหลือแล้ว ก็เลยจมน้ำตาย คนที่ไม่เคยว่ายน้ำหรือว่ายน้ำไม่เป็นนั้น เมื่อตกน้ำ ถ้าเขารู้จักพยายามใช้มือและเท้าของตนช่วยตนเองแล้ว ก็อาจจะรอดพ้นจากอันตรายได้บ้าง

วิธีฝึกหัดว่ายน้ำนั้น อันที่จริงก็ไม่น่าจะมีบทบัญญัติอะไร แต่เด็กพึงจำใส่ใจไว้ว่า จะฝึกหัดว่ายน้ำแต่ลำพังตนเองไม่ได้ เพราะอาจมีอันตรายมาก เด็ก ๆ ควรจะต้องให้ผู้ใหญ่ท่าน

หัดเด็กว่ายน้ำ

ฝึกหัดให้ และควรฝึกหัดว่ายน้ำในที่ที่มีน้ำสะอาดปราศจากอันตราย และน้ำตื้น ๆ ก่อน ใช้บันได หลัก ต้นกล้วย ตะโหงกจาก* ผลมะพร้าวแห้งผูกเข้าเป็นคู้ พวงมาลัยชุบซีพทำด้วยสังกะสี หรือยางเหล่านี้ เป็นต้น สำหรับเกาะพักหรือพยุงตัว ทำให้ตัว ลอยอยู่ในน้ำ วิธีว่ายน้ำ ต้องกลั้นลมหายใจ แล้วใช้มือพุน้ำ ทำถีบน้ำ ยกศีรษะให้พ้นน้ำ ว่ายน้ำไปโผลมาบ่อย ๆ เข้าก็ฝึกหัด ได้สำเร็จ คือว่ายน้ำเป็น ต่อจากนี้ก็จะได้ว่ายน้ำเล่นสนุกสนาน วิธีว่ายน้ำนั้นมีหลายวิธี เช่น ว่ายวา ว่ายอย่างกบ ว่ายอย่าง ตีกรรเชียง ว่ายกระทุ่ม ว่ายลอยคอ ถ้าจะว่ายน้ำให้ได้อยู่นาน ๆ และไม่ให้เหนื่อยมาก ก็ใช้ผ้าทำเป็นโป่งรูปต่าง ๆ เช่น โป่งกลม โป่งยาว โป่งพวงมาลัย สำหรับอาศัยเกาะ เหล่านี้เป็นต้น แต่ละอย่าง ๆ ล้วนนำสนุกสนานทั้งนั้น แต่เมื่อสนุกแล้ว ก็จงอย่า เพลิดเพลินให้เกินไป จนเป็นการเล่นพรวดเพรื่อ และอย่าได้เชื่อใจ

แสดงวิธีว่ายน้ำกระทุ่ม

* ตะโหงกจาก คือ ส่วนโคนของทางจากแห้ง

ตัวเองว่าจะไม่มีภัยอันตราย เพราะในน้ำบางแห่งมีกระแส น้ำไหลเชี่ยว บางแห่งมีสัตว์ร้ายแอบแฝงอยู่ บางแห่งมีปลาไฟฟ้า และสิ่งอื่น ๆ อีก ในปีหนึ่ง ๆ มีเด็กจมน้ำตายไม่ใช่น้อย ดังนั้นจึง น่าจะใช้ความระมัดระวังให้มาก อย่าได้ประมาท เมื่อเวลาเหนื่อย เหนื่อยยังไม่ทันแห่ง ไม่ควรว่ายน้ำ เพราะอาจเป็นลม เป็นไข เป็นหวัดได้ง่าย เวลาแดดร้อนจัดก็ไม่ควรว่ายน้ำ เพราะเมื่อ ีศีรษะร้อน แต่ร่างกายเย็น อาจทำให้โลหิตขึ้นสมองแล้วเลย กลายเป็นลมหรือเจ็บป่วยได้ง่าย

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ เด็ก ๆ ทุกคนคงจะดำริเห็นชอบ ด้วยว่า การว่ายน้ำนั้น เป็นกีฬาที่สนุก เป็นพลศึกษาอย่างดี และมีประโยชน์มาก เมื่อฝึกหัดว่ายน้ำจนเป็นดีแล้ว เพื่อว่า ไปประสบภัยอันตรายทางน้ำ เช่น เรือล่มลงกลางแม่น้ำ เป็นต้น ก็จะได้ใช้อวัยวะของตนช่วยตัวเองได้ หรือสามารถหาสิ่งของอื่น ๆ เช่น ผ้าที่เหมาะสมทำเป็นโปงพวงมาลัยชูชีพ พอพักพุงตัวไว้ อย่างที่ได้เคยทำใช้ฝึกหัดว่ายน้ำมาแต่ก่อน ก็จะได้ทำขึ้นใช้ ให้เป็นประโยชน์สำหรับช่วยชูชีพตัวเอง แล้วพยายามว่ายน้ำให้ ตลอดรอดฝั่งมาจนได้

(เพลง.....)

ประเทศใด ดินดี ด้วยมีน้ำ
 ถึงหน้าน้ำ น้ำช่วย เปี่ยมด้วยชล
 นั้นแหละคือ เขตคาม สยามนี้
 “ทรัพย์ในดิน สินในน้ำ” เมื่อนำมา
 ในแม่น้ำ ล้ำคลอง มองดูภาพ
 สนุกสนาน หนักหนา นึกน่ายล
 การว่ายนํ้า จำเป็น เว้นไม่ได้
 เป็นประโยชน์ ยิ่งด้วย ได้ช่วยตัว

หน้าฝนจ๋า ชุ่มเหมาะ เพราะพืชผล
 หล่อเลี้ยงต้น ผลไม้ ทั้งไร่นา
 ภูมิพื้นที่ ดีอุดม สมเรียกว่า
 ต้องมีค่า ขึ้นเอง ออย่าเกรงจน
 คนลงอาบ น้ำเล่น กันเป็นต้น
 นอกจากคน ชี้เกี่ยจ จึงเกลียดกลัว
 ต้องฝึกไว้ ให้คล่อง ไซ้ของชั่ว
 ในที่ทั่ว ทางน้ำ สำคัญเอย

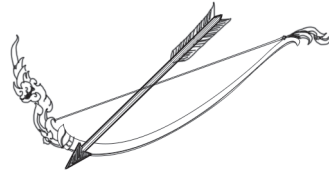
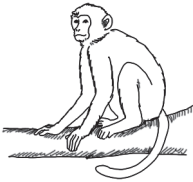
บทที่ ๓๐

อธิบาย สระ -อ ลดรูป ตัว ร สะกด อ่านออกเสียง เป็น ออน เช่น

ละคร	อ่านว่า	ละคอน
บิตร	อ่านว่า	บิตอน
วานร	อ่านว่า	วานอน

อุทาหรณ์	อ่านว่า	อุทาหอน
สุกร	อ่านว่า	สุกอน
ราษฎร	อ่านว่า	ราดสะดอน

วานร

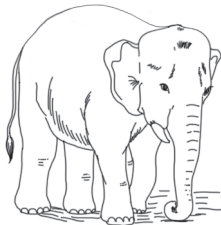

คร

แบบฝึกหัด

บิตรมารดร ผู้ใหญ่ให้พร	ถาวรจงมี เสียสมพัตสร
อาการภาษี คือราษฎรดี	อ้างอุทาหรณ์

นั่น วานรไพร อุทรเท่าไห	ถือไม้เหมือนคร ชี้กุญชรใหญ่
เล่นไล่สุกร พวกราษฎร	ดูละครลิง

กุญชร

สุกร

อธิบาย รร (ร หัน) เท่ากับ ๐ (ไม้ขีด หรือ หันอากาศ) และ
ตัว น สะกด อ่านออกเสียงเป็น อัน แต่ถ้ามีตัวตามเป็นตัว
ม ค ถ หรือ พ ก็อ่านออกเสียงเป็น อัม อัก อัด อับ
เช่น

จรรยา	อ่านว่า	จันยา		อรรถ	อ่านว่า	อัด
ธรรม	อ่านว่า	ท่า		สรรพ	อ่านว่า	ลับ
วรรค	อ่านว่า	วิก				

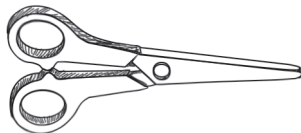
คำเหล่านี้ ถ้ามีคำอื่นต่อท้ายเชื่อมเป็นคำเดียวกันหมดก็ต้อง
อ่านออกเสียงตัวสะกดเหมือนมีเสียง อะ (ประวิสรรชนีย์) ด้วย เช่น

ธรรมดา	อ่านว่า	ท่ามะดา		วรรณยุกต์	อ่านว่า	วันนะยุก
กรรมกร	อ่านว่า	ก้ามะกอน		บรรพบุรุษ	อ่านว่า	บันพะบุหฺรุด

แบบฝึกหัด

กรรณิการ์ จรรยา วรรณยุกต์ อัจฉรย์ บรรทุก อุปสรรค
พีชพรรณ พินัยกรรม บรรดาพรรค บรรทัด วรรค กสิกรรม ธรรมดา
ฟังบรรเลง บทเพลง สรรเสริญชาติ ธรรมศาสตร์ ครบสรรพ เข้าพรรษา
รักยุติธรรม รู้ธรรมจรรยา พร้อมสรรพ ฝ่าอุปสรรค ทราบวรรคตอน
ถือกรรไกร ไปกับกรรมาธิการ วันมีงาน หัตถกรรม กล่าวธรรมสอน
กสิกร กรรมกร ร่วมอวยพร รัฐธรรมนูญ ถาวร ด้วยคุณธรรม

กรรไกร

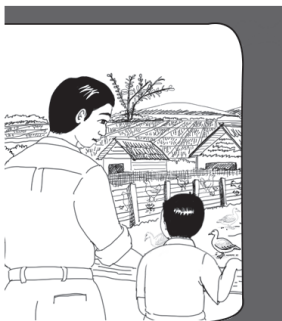
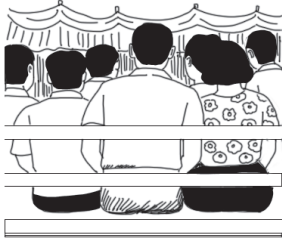

งานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่

การที่เราอยู่เย็นเป็นสุขตลอดปีหนึ่ง ๆ โดยผ่านพ้นอุปสรรคใด ๆ มาได้นั้น นับว่าเป็นบุญล้นเหลือ ด้วยเหตุนี้เมื่อบรรลุดถึงวันขึ้นปีใหม่ เราจึงมีงานรื่นเริง เป็นการต้อนรับวันขึ้นปีใหม่ เพราะทุกชาติทุกภาษาถือกันว่า เป็นประเพณีนิยมอันดียิ่ง เป็นวันสำคัญของชาติ เพราะเป็นการเชิดชูเกียรติยศชื่อเสียงของชาติ พ่อแม่ ปู่ย่า ตาทวดของเรา ท่านได้เคยนับถือและกระทำสืบต่อ ๆ กันมาเป็นเวลาช้านาน หลายชั่วบรรพบุรุษ แต่ครั้งก่อนชาวเราเคยถือเอาวันที่ ๑๓ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ ครั้นมาบัดนี้เรานิยมเอาวันที่ ๑ เมษายน* ซึ่งเหมาะและสะดวกที่จะมีงานรื่นเริงด้วยประการทั้งปวง ธรรมชาติดินฟ้าอากาศก็ปลอดโปร่งดี คนทำงานทั้งหลายต่างก็มีความรู้สึกร่าเริงบันเทิงใจในวันขึ้นปีใหม่ทั่วหน้ากัน

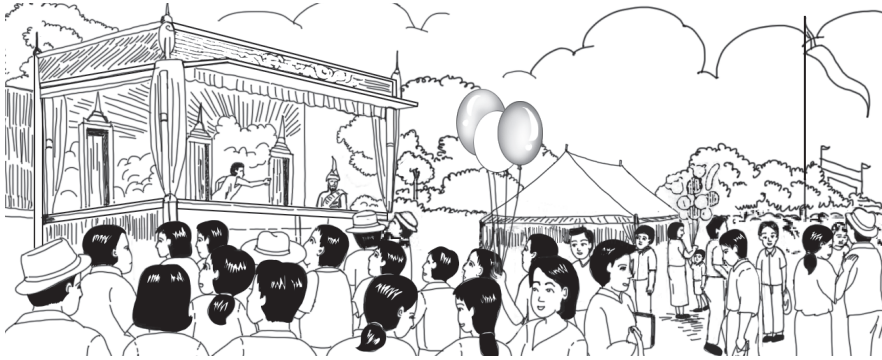
เวลาเช้า ผู้คนทั้งในและนอกกรุงเทพมหานคร ตลอดจนกระทรวงราชการทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย ต่างก็เตรียมสิ่งของสำหรับทำบุญให้ทานไว้พร้อมสรรพ แล้วนำไปยังที่ชุมนุมชน ซึ่งโดยมากเป็นวัด พร้อมใจกันไปตักบาตร เลี้ยงพระ สรงน้ำพระพุทธรูปกัน นอกจากนี้ก็ยังมีการรดน้ำผู้ใหญ่ ผู้ที่สูงอายุ เพื่อขอศีลขอพรจากท่าน ให้อยู่เย็นเป็นสุข มีความเจริญถาวรสืบไป ทั้งยังมีการบังสุกุล คือทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นการแสดงจรรยาอันดีงาม ว่าเป็นผู้รู้จักคุณและตอบแทนบุญคุณต่อท่านผู้ที่มีคุณ น่าชมเชยยิ่งนัก

* ปัจจุบัน วันขึ้นปีใหม่คือ วันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี

เวลาบ่าย บรรดาชาวบ้านทั้งหนุ่มและสาว ตลอดจนเด็กผู้ใหญ่ได้พร้อมใจกันไปชุมนุมเล่นการรื่นเริงตามประเพณียั้งที่หนึ่งทีใด เพื่อความสนุกสนานเฮฮาร่าเริงบันเทิงใจ เป็นการเอิกเกริก ครึกครื้น น่าดู น่าชม โดยมีได้มีการถือเนื้อถือตัวกันเลย นับว่าเป็นการปลุกและสมานความสามัคคีกันในระหว่างคนทุกชั้น ทุกวัย ทุกเพศ ให้สนิทสนมกลมเกลียวกันเป็นอย่างดี การเล่นตามประเพณีของเรานั้นมีมาก จะชักอุทานรณมาเพียงเล็กน้อย เช่น โนรา กาฟักไข่ ช้วงชัย ไม้หึ่ง ลิงชิงหลัก ชักเย่อ และแย้ชิงรุ เป็นต้น

เวลากลางคืน ตามสโมสร สมาคม และที่ประชุมต่าง ๆ ยังมีการมหรสพ เช่น มีดนตรีบรรเลง มีการแสดงละคร โขน หนัง หุ่น จี๊ว ลิเก ระบำ จำอวด นอกจากนี้ยังมีการจุดดอกไม้ไฟ เช่น พลุ ตะไล ไฟพะเนียง กังหัน ไม้กระถาง สิ่งเหล่านี้แต่ละอย่าง ๆ มีเสียงดังสนั่นหวั่นไหว และมีแสงสุกใสสีต่าง ๆ งดงาม น่าดูน่าชมยิ่งนัก

แสดงการมหรสพต่าง ๆ

เชื่อแน่ว่านักเรียนทั้งหลาย ที่อ่านเรื่องงานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่นี้ตลอดแล้ว คงรู้สึกสนุกสนานเบิกบานใจด้วยกันทุกคน ดังนั้นเมื่อเติบโตขึ้น ก็น่าจะช่วยกันสนับสนุนฟื้นฟู และผดุงรักษาธรรมเนียมประเพณี งานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่ของเราไว้ ให้เป็นสง่าบ้านสง่าเมือง ปราบกฎอยู่ยั่งยืนตลอดกระทั่งบรรดาลูกหลานเหลนสืบ ๆ กันต่อไป

(เพลง.....)

<p>เราจะต้อง ตื่นตัว ทุกทัวหน้า ความเป็นไป ในโลก ทั้งหลายแล บัดนี้ยล อย่างไร ไปภายหน้า พยายาม เดินตาม ให้ทันไป ทุกธรรมเนียม ประเพณี มีชนบ สนับสนุน เป็นคุณ อยู่ยืนยง เช่นนี้เรา เหล่าราษฎร ชนชาติร่วม สยามจะ ประเสริฐ เลิศแสดง</p>	<p>ด้วยเปิดตา เปิดหู ให้รู้แ ลวงมาแต่ ก่อนนั้น เป็นฉันใด จะมีมา หมายถึง เป็นเช่นไหน กับสมัย โลกเสมอ ไม่เฟลอปั้ง ต้องเคารพ ดำรง ให้คงขลัง ที่ล้ำหลัง โลกอยู่ รู้ดัดแปลง เป็นส่วนรวม ราบสุข ทั่วทุกแห่ง ชื่อเสียงแจ่ม ประจักษ์จับ พิภพเอย</p>
--	---

บทที่ ๓๑

อธิบาย สระ -อ ลจรูป ที่มีตัว ร ซึ่งไม่ใช่ตัวสะกดอยู่ข้างหลัง
หรือ บ ที่ไม่มีรูปสระ อ่านออกเสียงเป็นสระ -อ เช่น

จระเข้	อ่านว่า	จอระเข้	นรชน	อ่านว่า	นอระชน
อรรถัย	อ่านว่า	ออระไท	มรสุม	อ่านว่า	มอระสุ่ม
บดี	อ่านว่า	บอดี	หรรดี	อ่านว่า	หอระดี
บรม	อ่านว่า	บอรัม			

แบบฝึกหัด

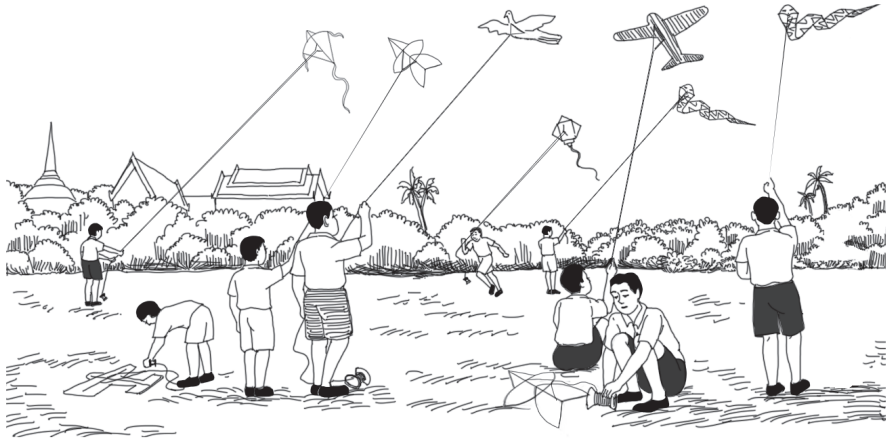

นางธรรณี

จระเข้

คหบดี เดินจรรลี หนีทรชน
ต้นมรรคา ข้าวรพุกเจ้า เหล่านรชน
พันทรมาน กาลมรณะ พระนางอรรถัย
ในโรงมหรสพ พบอสรพิษ ไข้ทรพิษ
บริจาคเนื่อง ๆ เครื่องบริวาร บริบาลทารก
บริโภคอาหาร บริวารของเรา เข้าในบริเวณ
เห็นพระบรมรูป บริษัทอุปสยาม งามบริบูรณ์
หนีจระเข้ เร่ไปทิศหรรดี มีลมมรสุม
ท้าวอรชุน ขาวบริสุทธิ์ เขียวมรกต
อย่าทรยศ นางธรรณี

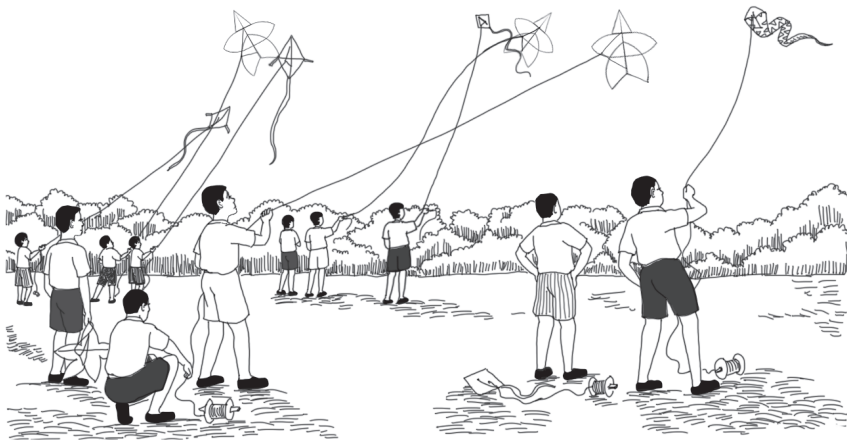
ว่าวชนิดต่าง ๆ

เล่นว่าว

การเล่นว่าวเป็นกีฬาอย่างดีชนิดหนึ่ง ซึ่งเรานิยมเล่นกันทั้งในหมู่เจ้านายคหบดี ตลอดจนคนสามัญ แม้แต่กระทั่งเด็ก ๆ ตั้งแต่ไหนแต่ไรมาที่เดียว ว่าวเป็นของเล่นที่ประหลาดมาก เพราะอาจชักขึ้นไปบนอากาศ บินร่อนไปมาคล้าย ๆ นก จะชักให้คว่ำก้นจนถึงแพ้ชนะก็ได้ และเป็นของเล่นที่สวยงาม เพราะได้ประดิษฐ์ขึ้นโดยผูกโครงทำเป็นภาพแปลก ๆ บ้าง ก็วาดระบายสี หรือปิดลวดลายงดงามน่าดู เรียกตามชนิด เช่น ว่าวจุฬา ว่าวปักเป้า ว่าวอีลุ่ม เรียกตามรูป เช่น ว่าวจระเข้ ว่าวตะขาบ ว่าวผีเสื้อ ว่าวนก เรียกตามเสียง เช่น ว่าวตุ้ยตุ้ย ว่าวหง่า เป็นต้น แต่ละอย่าง ๆ ล้วนน่าดูน่าชม การเล่นว่าวนี้ จัดเป็นศิลปวิทยาอย่างหนึ่ง ซึ่งในชั้นต้นผู้เล่นต้องอาศัยฝึกเรียนด้วยเซาว์น คือคอยจับไหวพริบและวิธีจะแพ้ชนะ ในขณะที่เมื่อว่าว

คว้าต่อสู้กันบนอากาศ ผู้เล่นจะต้องประกอบด้วย การตัดสินใจ
อย่างว่องไวเฉียบขาด พร้อมทั้งอาศัยกำลังวังชาและสายตา
แม่นยำ จนเกิดความชำนาญด้วยตนเอง

ในปีหนึ่ง ๆ มีหน้าเล่นว่าวอยู่ราว ๒ เดือน คือเล่นกันใน
หน้าแล้ง ระหว่างเดือน ๔ ข้างแรม ถึงเดือน ๖ ข้างขึ้น ซึ่งเป็น
หน้าลมดี และท้องฟ้าอากาศบริสุทธิ์แจ่มใส ถ้าเป็นวันเทศกาล
ตรุษสงกรานต์แล้ว วันนั้นสนุกสนานมาก เพราะคนทั้งหลาย
หยุดงาน ต่างก็เที่ยวเตร่พากันมาเล่นว่าวด้วยความเบิกบานใจ
เมื่อถึงคราวนัดประชุมเล่นว่าวนี้ กล่าวเฉพาะบริเวณท้องสนามหลวง
ตอนบ่ายจนถึงย่ำค่ำ จะเห็นเต็มไปด้วยหมู่ชน ทั้งผู้เล่นคือ
คนชักว่าว และบริวารคือคนวิ่งรอก ตลอดจนคนส่งว่าว ทั้งผู้ที่
ไปเที่ยวชุมนุมอยู่ในที่นั้น ตามรอบ ๆ สนามก็มีร้านขายอาหาร
เครื่องบริโภค ตั้งอยู่เรียงราย ดูเคลื่อนกล่นล้นหลามแน่นทั่วไป
ยิ่งกว่านั้น บางปียังเคยมีประกวดว่าว เป็นกีฬาเนื่องในการ

เล่นว่าว

มหรสพเกี่ยวกับงานของสภาอากาศ เช่น ชักชวนให้บริจาคเงินบำรุงบริหารทารก เป็นต้น ซึ่งในวันนั้นมีว่าวทำเป็นรูปและระบายสีต่าง ๆ มากมายหลายชนิด ผู้ประกวดต่างคิดทำว่าวมาประกวดกันด้วยฝีมืออันงดงาม แล้วชักขึ้นไปลอยร่อนสายคว้างคว้างยกไปมา และไขว่คว้าอยู่บนอากาศ เป็นภาพที่งามตาน่าดูยิ่งนัก

เด็ก ๆ ที่ได้เคยเล่นว่าว คงจะรู้สึกว้าวว่าวเป็นกีฬาที่สนุกสนานดี ช่วยบริหารร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ และมีประโยชน์เกี่ยวแก่การศึกษาดังกล่าวมาแล้ว เด็ก ๆ ที่จะเล่นว่าวต้องระมัดระวังเล่นให้เป็นเวลา อย่าเล่นให้พำเพ็ญและเพลิดเพลินจนเกินไป คืออย่าเล่นจนลืมการเล่าเรียนและกิจที่ควรทำอื่น ๆ อย่าเล่นในเวลาที่ไม่ควรเล่น คือควรเล่นจำเพาะในเวลาว่าง ตอนบ่าย ราว ๑๖ นาฬิกาไปจนถึงย่ำค่ำเท่านั้น อย่าเล่นในที่ที่ไม่ควรเล่น คือต้องเล่นที่ลานกลางแจ้ง เช่น สนามหรือทุ่ง เป็นต้น ในที่ซึ่งมีต้นไม้หรือมีสิ่งปลูกสร้างเกะกะ เช่น ดึกกวัน* บ้านเรือนหรือที่มีเสาโทรเลขโทรศัพท์และอื่น ๆ ที่จะกระทำความเสียหาย ตลอดถึงเล่นส่งเสียงอึกทึกก่อความรำคาญให้แก่ผู้คนไปมา และในที่ที่ประกอบด้วยภัยอันตราย เช่น มีสายไฟฟ้าซึ่งร้ายแรงยิ่งกว่าอสรพิษ ถ้าถูกมันเข้าแม้แต่นิดหน่อยก็มักตายกันบ่อย ๆ ที่เหล่านี้ไม่ควรใช้เป็นที่เล่นเป็นอันขาด

* กวัน หมายถึง ดึกแถวชั้นเดียว ส่วนใหญ่เป็นร้านค้า

ตามที่ได้อ่านเรื่องการเล่นว่าวมาตลอดแล้ว จะเห็นได้ว่า กีฬาว่าวนี้นี้มีวิธีในเชิงเล่นอย่างสนุกสนานมาก เป็นประโยชน์ บำรุงร่างกายให้เบิกบานร่าเริงบันเทิงใจ ทำให้มีไหวพริบ เกิดสติปัญญาความคิด เด็กทั้งหลายจงจดจำไว้ว่าควรเล่นเพียงไร ควรเล่นไม่ควรเล่นในที่เช่นไร การเล่นว่าวนี้ในทางที่ดีที่ควรนั้น นอกจากได้รับประโยชน์ดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีส่วนบำรุงฟื้นฟูแบบอย่างการเล่นว่าว อันเป็นกีฬาที่ดีของเราชาวสยาม ซึ่งมีมาแต่สมัยโบราณเนิ่นนานแล้วนั้นไว้ ให้ดำรงคงเจริญสืบต่อไปจนกระทั่งลูกหลานเหลน ก็จะได้ชื่อว่าเป็นคนทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของตน

(เพลง.....)

เล่นว่าว กล่าวกันว่า	เป็นกีฬา มีท่าที่
ทำให้ ไหวพริบดี	ด้วยฝีมือ หรือชำนาญ
เล่นว่าว ชาวสยาม	มีเกียรติงาม ความเชี่ยวชาญ
ทราบสิ้น ทุกถิ่นฐาน	โลกขานชื่อ เลื่องลือชม
เล่นว่าว ตามคราวยุค	พาสนุก ปลูกเสริมรมย์
รักษา กีฬาสม	นิยมไว้ ให้ดีเอย

บทที่ ๓๒

อธิบาย ไ...ย (ไม้ล้มลายมีตัว ย เคียง) คำเดียวโดดๆ
อ่านออกเสียงเหมือน ไอ ไม่ต้องอ่านออกเสียงตัว ย เช่น

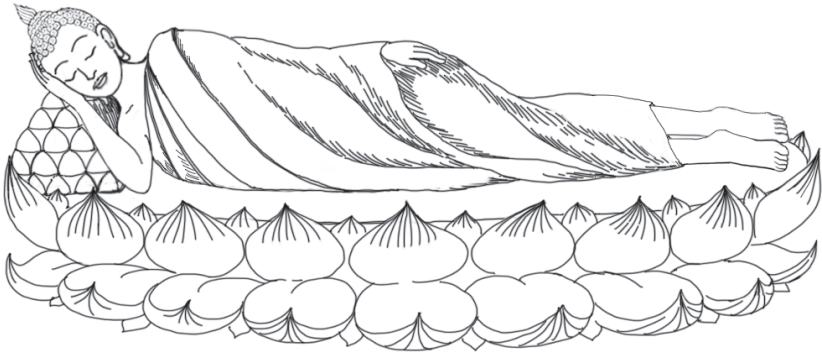
ไทย	อ่านว่า	ไท	อสงไขย	อ่านว่า	อะสงไข
อุปไมย	อ่านว่า	อุปปะไม	ปาฏิไลยก์	อ่านว่า	ปาฏิไล

ปาฏิไลยก์

แต่ถ้ามีคำอื่นต่อท้ายเชื่อมเป็นคำเดียวกันแล้ว ให้อ่าน
ออกเสียง ย เป็น ยะ เช่น

ไทยทาน	อ่านว่า	ไทยะทาน	ไมยราบ	อ่านว่า	ไมยะราบ
ไทยธรรม	อ่านว่า	ไทยะท่า	ไสยศาสตร์	อ่านว่า	ไสยะสาด

พระพุทธรูปไสยาสน์

แบบฝึกหัด

คนไทยเป็นชาติไทย มีความเป็นไทย ไม่ยอมเป็นข้าใคร แต่ก่อนมีการปกครองเป็นราชาธิปไตย บัดนี้ เปลี่ยนแปลงเป็น ประชาธิปไตย คนไทยถึงแม้ว่ารู้ไสยศาสตร์ แต่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาของชาวไทย และได้นับถือสืบเนื่องมาตั้งแต่ครั้ง ปู่ย่าตาทวด ตามวัดไทยมักมีรูปพระพุทธรูปไสยาสน์ (พระนอน) รูปพระพุทธรูปเจ้ากับช้างปาลีไฉยกและวานร (ลิง) ช้างนำน้ำ วานรนำรวงผึ้ง มาถวายพระพุทธรูปเจ้า นี่เป็นตัวอย่างแสดงความใจดี อย่างน่าชมเชย คนใจดีทำบุญมักมีของไทยทานมาก ผู้ที่ใจดี ย่อมได้รับความเจริญสรรเสริญ

อธิบายคำ ฤ ฤๅ

ฤ อ่านออกเสียงเหมือน ริ รี้ เรอ เช่น

ฤทธิ	อ่านว่า ริด	ฤหัสถ์	อ่านว่า คะรี้หัด
กฤษณา	อ่านว่า กริดสะหนา	พฤษภา	อ่านว่า พรีกษา
ฤษี	อ่านว่า รี้สี	พฤษภาคม	อ่านว่า พรีดสะพาคม
ฤดู	อ่านว่า รี้ดู	ประพฤติ	อ่านว่า ประพรีด
ฤทัย	อ่านว่า หะรี้ไท	พฤตจิกายน	อ่านว่า พรีดสะจิกายน
พฤษภ	อ่านว่า พรีหัดสะบอดี	ฤกษ์	อ่านว่า เริก

หมายเหตุ ฤ อ่านเป็นเสียง เรอ มีที่ใช้อยู่คำเดียว คือ ฤกษ์ (เริก)

ฤ ถ้าอยู่แต่ลำพัง หรืออยู่หลังตัว ค น พ ม หรือ ห อ่านเป็นเสียง ริ

ฤ ถ้าอยู่หลังตัว ก ป ต ท ศ ส หรือตัว ท ษ สะกด อ่านเป็นเสียง ริ

ฤๅ ให้อ่านออกเสียงเหมือน รือ เช่น

ฤๅดี อ่านว่า รือดี

ฤๅทัย อ่านว่า รือไท

ฤๅษี

พฤษภา

แบบฝึกหัด

พฤษภา แปลว่า โคนผู้ พฤษจิก แปลว่า แมงป่อง ซึ่งได้ชื่อมาจากดาวฤกษ์ และเป็นชื่อเดือนตามทางสุริยคติ เรียกว่า เดือนพฤษภาคมและเดือนพฤษจิกายน เดือนพฤษภาคมตรงกับเดือนหก ตกอยู่ในฤดูฝน เดือนพฤษจิกายนตรงกับเดือนสิบสอง ตกอยู่ในฤดูหนาว แต่ในประเทศไทย เดือนพฤษภาคม ตกอยู่ในฤดูใบไม้ผลิ ส่วนเดือนพฤษจิกายนนั้นตกอยู่ในฤดูหนาว วันพฤษหส์บดีเป็นวันครู สมัยโบราณนิยมพาบบุตรหลานไปฝากกับครูบาอาจารย์ในวันพฤษหส์บดี เพราะถือว่าวันพฤษหส์บดีเป็นวันครู และถ้าจะทำพิธีไหว้ครูก็ทำในวันพฤษหส์บดี ฤๅษีเป็นนักบวชผู้แสวงหาความรู้ นับว่าเป็นครูบาอาจารย์เหมือนกัน ที่หน้าอาศรมพระฤๅษี มีต้นพฤษภา ชื่อไม้กฤษณา มีกลิ่นหอม เด็กที่เชื่อฟังคำสั่งสอน

ของครูบาอาจารย์มักประพฤติดี บุตรที่ประพฤติดี บิดามารดา รักใคร่และมอบทรัพย์มรดกให้ปกครองต่อไป บุตรที่ดีเมื่อบิดามารดาตามมอบทรัพย์มรดกให้แล้ว ก็ตั้งใจประกอบอาชีพในทางที่ดีที่ชอบ และพยายามรักษาทรัพย์มรดกให้เกิดมุนพูนผล เป็นปึกแผ่นมั่นคงสืบต่อกันไปจนกระทั่งชั่วลูกหลานเหลน

ธงชาติของเรา

ในฤดูแล้งเมื่อขึ้นปีใหม่ ราวเดือนเมษายน ยังไม่ขึ้นเดือน พฤษภาคม เด็ก ๆ ทุกคนได้เคยไปทำบุญก่อพระเจดีย์ทรายที่วัด กับบิดามารดาบ้างแล้ว เมื่อก่อพระเจดีย์ทรายเรียบร้อยแล้วก็เอาธงปัก พระเจดีย์ทรายทุก ๆ องค์แวดล้อมไปด้วยธง ธงคันใหญ่ปักตระหง่านอยู่ตรงยอดพระเจดีย์องค์ใหญ่ที่อยู่กลาง ส่วนคันเล็ก ๆ นั้น อุปไมยเหมือนธงบริวาร ปักอยู่เรียงรายตามองค์ที่ก่อไว้รอบ ๆ

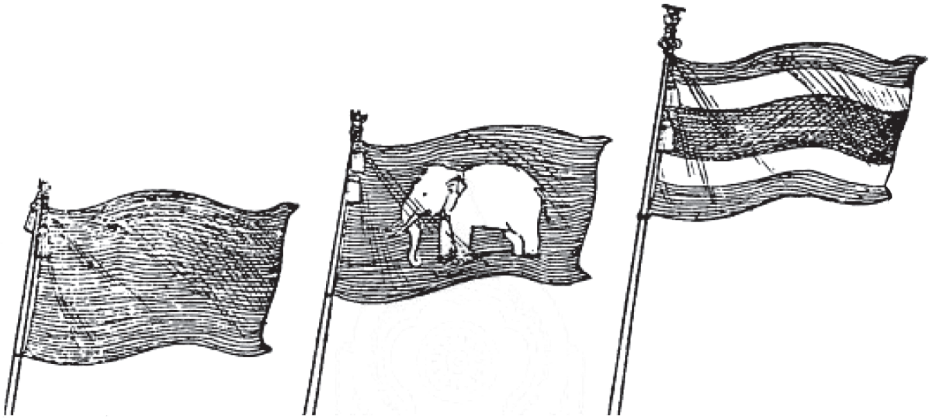

ก่อพระเจดีย์ทราย

แลดูสลอนงามสล้างทั่วไปทั้งบริเวณลานวัด เป็นที่เบิกบานตา
 ณาเพิลิตเพิลินหญทัย นอกจากที่กล่าวนี้แล้วเด็ก ๆ คงจะได้
 เคยเล่นธง โดยเอาธงผูกติดเข้ากับปลายไม้แล้วพาวิ่งไปมา
 คล้ายกับเล่นวาว อย่างน่าสนุกสนาน บ้างทำเรือนตุ๊กตา
 แล้วปักธงไว้บนหลังคา งดงามน่าดู บ้างเดินเป็นแถวทหาร
 มีธงนำหน้า เป็นสง่าผ่าเผยรำเรียงบ้าง เหล่านี้เป็นต้น ตลอดจน
 ได้เห็นธงที่โรงเรียน โรงทหาร สถานที่ราชการพลเรือน
 ชักขึ้นไปในที่สูงตระหง่าน สง่างามสำหรับกระทำความเคารพบ้าง
 ในวันประกอบด้วยฤกษ์พิถีซึ่งเป็นวันสำคัญของชาติ สถานที่
 ทำการของรัฐบาล ตลอดจนห้างร้านบ้านเรือน ก็พร้อมใจกัน
 ชักธงขึ้นปลายเสา ปักและแขวนเป็นราว ห้อยรายเป็นระยะ
 ดูเป็นทิวตลอด แลสล้างไปทุกหนทุกแห่ง เห็นแล้วย่อมเร้าใจ
 ชวนให้ลึงโลดมิใช่น้อยเลย

เมื่ออ่านเรื่องธงต่าง ๆ ที่เด็ก ๆ ได้เคยเห็นและเคยเล่นมา
 ถึงตรงนี้ เชื่อว่าเด็ก ๆ คงรำเริงมาก และพึงรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นว่า
 ธงชาติ คือธงของชาติไทย แทนประเทศไทยที่เรารักและ
 เคารพนับถือยิ่งนั้น มีความหมายสำคัญเพียงไรแล้ว ก็คงจะ
 รู้สึกตื่นเต้นและปลาบปลื้มใจยิ่งขึ้นอีกเป็นแน่

สมัยโบราณ ไทยเราใช้ธงชาติสีแดง ต่อมาได้เปลี่ยนแปลง
 ใช้ธงช้าง คือเพิ่มรูปช้างยืน สีขาวอยู่ที่ตรงกลาง ส่วนพื้นธง
 คงสีแดงตามเดิม ประดิศประดอยให้ดูงามยิ่งขึ้น แต่คงมี
 ความหมายเช่นเดียวกัน ครั้นต่อมาอีก เราได้เปลี่ยนแปลงใหม่
 ใช้ธงไตรรงค์ คือธงสามสี สีหนึ่ง ๆ นั้นแสดงเป็นเครื่องหมาย

ธงชาติ ๓ สมัย

แทนสิ่งประเสริฐยิ่งของเรา คือสีแดงที่อยู่ริมทั้งสองข้างนั้น มีสีแดงเหมือนสีเลือด อันหมายถึงแสดงความกล้าหาญ เป็นเครื่องหมายแทนชาติ มุ่งถึงจุดที่คนไทยทุกคน จะต้องพร้อมใจกันทำประโยชน์ให้แก่ชาติ รักษาชาติและสงวนชาติ อันเป็นมรดกสำคัญของเราไว้ ให้คงเป็นไทยอยู่ชั่วฟ้าและดิน ไม่ยอมเป็นข้าใคร สีขาวที่อยู่ถัดสีแดงเข้าไปทั้งสองข้างนั้น มุ่งถึงความบริสุทธิ์ขาวสะอาดหมดจดผ่องใสแห่งใจ อันเป็น ความหมายแทนศาสนา ตลอดจนรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ คู่กับชาติ เป็นหลักกรรมของชาติ สำหรับสนับสนุนเหนี่ยวรั้ง น้ำใจคนไทย ให้นิยมอยู่ในหมู่คณะเป็นพวกเดียวกัน มีวินัย อย่างเดียวกัน ส่วนสีน้ำเงินแถบใหญ่ตรงกลางนั้นเล่า สีคล้ายสีฟ้า ซึ่งอยู่เบื้องสูง มีความหมายแทนพระมหากษัตริย์ ซึ่งเรายกขึ้น ไว้ในฐานะอันสูง คือเป็นธงชัยของชาติ เป็นสง่าราศีของชาติ

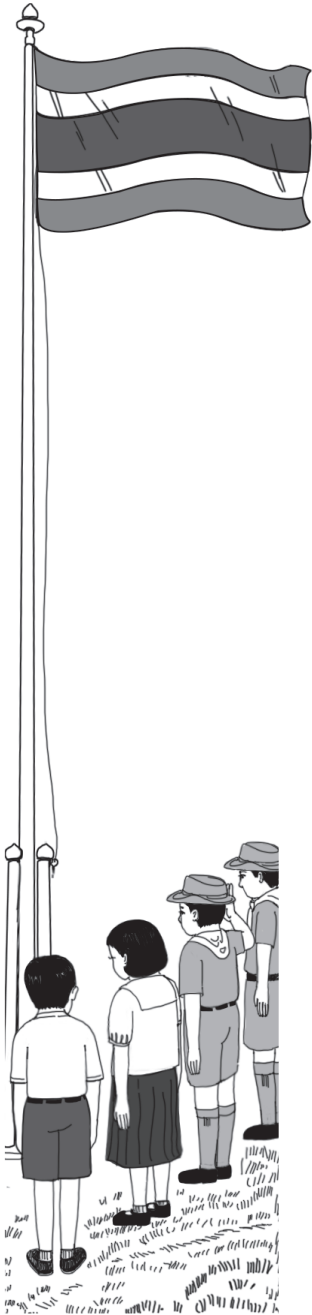
ยุวชนสยามจงรู้สึกสำนึกดีที่ว่า ธงชาติของสยามเป็นเครื่องเชิดชู
ความเป็นเอกราชของสยาม และเป็นสิ่งเคารพยิ่งของชาวสยาม

ธงชาติของเรา (ต่อ)

ชาติ ศาสนา ตลอดถึงรัฐธรรมนูญ และพระมหากษัตริย์
ทั้งสามนี้ เป็นสิ่งประเสริฐยิ่ง ซึ่งชาวเราได้รับมรดกสืบเนื่องกันมา
หลายชั่วบรรพบุรุษ สี่ทั้งสามในพื้นที่ชนชาตินั้น จะคอยเตือนใจ
เราให้ระลึกอยู่เสมอว่า เราเป็นไทย มีเลือดเนื้อเชื้อไขเป็นไทย
ชาติของเราเป็นไทย เราต้องยอมสละเลือดเนื้อเพื่อชาติไทย
เราต้องรักษาความเป็นเอกราชของชาติไทยไว้ จะไม่ยอม
เป็นข้าใครเป็นอันขาด เรายอมเสียสละทุกสิ่งทุกอย่างที่จะ
ทำตนให้สมกับคำจารึกที่หน้าหมวกว่า “รักชาติยิ่งชีพ” ถึง
“เสียชีพอย่าเสียสัตย์” “ยอมสละชีพเพื่อชาติ” เราจะรักและ
นับถือศาสนาของเรา เราจะรักและนิยมในระบอบรัฐธรรมนูญของ
ชาติไทย เราจะรักและเคารพในพระมหากษัตริย์ ผู้เป็นประมุข
ของชาติไทย เราจะพร้อมเพรียงช่วยกันรื้อฟื้นทำประโยชน์
ให้แก่ประเทศไทยจริงๆ มิสักรว่าพูดแต่ปาก เราจะร่วมกัน
ช่วยเหลือทะนุบำรุงสนองคุณชาติไทย เราจะร่วมกันยกย่อง
สนับสนุนส่งเสริมเชิดชูชาติไทย ให้ก้าวหน้าไปสู่ความเจริญ
มากที่สุดที่จะกระทำได้ เราจะร่วมกันรักเกียรติยศชื่อเสียงของ
ชาติไทย ชาวสยามทุก ๆ คนจะต้องถือว่า ชาวสยามทั้งหมด
เป็นชาติเดียวกัน เหมือนหนึ่งร่วมบิดามารดาเดียวกัน ควรต้อง

ถือธรรมและรักใคร่สามัคคีปรองดองกัน เมตตาการุณาต่อกัน มีสารทุกข์สุกดิบต้องช่วยเหลือกันในทางดีทางชอบตามแต่สมควรที่จะช่วยได้ ต้องละเสียซึ่งความอิจฉาริษยา เบียดเบียนกัน การทะเลาะวิวาทฆ่าฟันกัน สิ่งชั่วร้ายอันผิดต่อศาสนาและหน้าอับอายขายหน้าเหล่านี้ อย่าให้มีขึ้นระหว่างชาติไทยเราเลย เราจะต้องถือว่า เราต้องมีใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน เราจะต้องร่วมกันขยันขันแข็ง พยายามบากบั่นมานะอดทนก้มหน้ากอดพื้นทำมาหากิน หนักเอาเบาสู้ง ยินดีทำงานไม่เลือกงาน ทำงานอย่างน่าสนุกสนาน ซึ่หน้าซึ่ตา ซึ่ใจ ฆะมักเขม้นกระทำการตามหน้าที่ของตนโดยเต็มกำลังสติปัญญาและความสามารถ ต่างคนต่างต้องนึกถึงประโยชน์ของประเทศชาติให้มากที่สุดที่จะทำได้ ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลอุดหนุน ทัศนคติกรรมในพื้นที่เมืองไทย ทั้งผู้ทำและผู้ซื้ออย่างแท้จริง พอใจใช้แต่ของหรือสินค้าของเรา อันเราทำขึ้นในเมืองไทยให้มากที่สุด ช่วยกันป้องกัน และรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติไว้ทุก ๆ สถาน เพื่อให้ประเทศชาติของเราเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยชาติอื่น นับว่าเป็นการเชิดชูเกียรติยศของชาติอันแท้จริง เราต้องพร้อมใจกันส่งเสริมความรู้เรื่องของชาติ ยอมสละกำลังทรัพย์ทำประโยชน์ และสร้างอำนาจกำลังของทหารแห่งชาติไว้ให้แข็งแรงมั่นคงอยู่เสมอ เพื่อให้เป็นที่เกรงขามของชาติอื่น เราต้องร่วมใจกันสนับสนุนขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงามของเราไว้ เพื่อให้เป็นเกียรติยศ แสดงความเจริญรุ่งเรืองของชาติ เราต้องเคารพบูชาและปฏิบัติตามศาสนาโดยเคร่งครัด

เพราะเป็นหลักธรรมของชาติ เป็นเครื่องส่งเสริมชักชวนเหนี่ยวรั้งใจคนไทย ให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อประพடுத்தันให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ เราต้องรักพระมหากษัตริย์ เพราะเป็นธงชัยและสง่าราศีของชาติ เป็นเครื่องเตือนใจว่าคนไทยมีประมุขและมีใจร่วมกันเป็นบุคคลเดียวกัน เพื่อให้มีความพร้อมเพรียงกลมเกลียวกันอยู่เสมอ เราต้องรักและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นหลักธรรมความสุข ความเจริญของชาติ เป็นสิ่งเตือนใจว่าคนไทยต้องถือนियอย่างเดียวกัน เพื่อให้การปกครองได้เป็นไปโดยความสงบเรียบร้อย เราทั้งหลายก็จะได้รับความร่มเย็น เป็นสุขสบายทั่วหน้ากัน

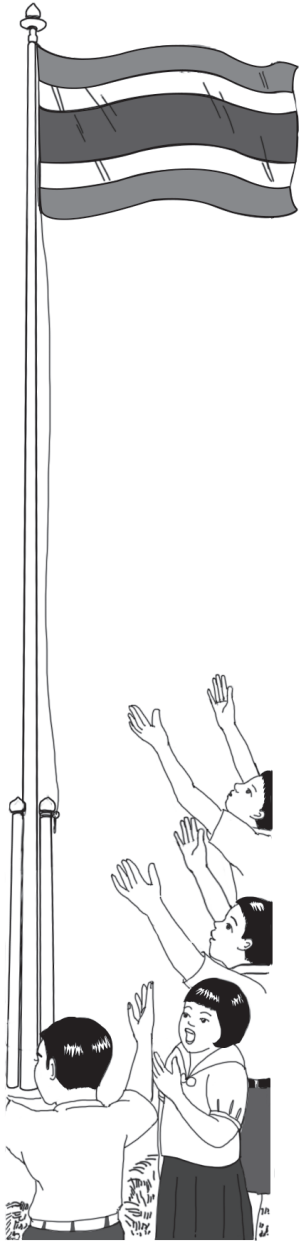

ธงชาติของเรา (ต่อ)

ธงชาติมีความหมายสำคัญหลายประการดังกล่าวแล้ว จึงเป็นที่รักของเรา รักยิ่งกว่าชีวิตจิตใจทีเดียว เราจะไม่ยอมให้ใครมาดูหมิ่นเกียรติศักดิ์ของชาติเรา ด้วยการเหยียบย่ำ หรือกระทำอันตราย อย่างหนึ่งอย่างใดต่อธงชาติของเรา เป็นอันขาด และเมื่อเวลาพบธงชาติ ในที่สมควรกระทำความเคารพ เราต้อง แสดงความเคารพด้วยน้ำใสใจจริงทุกครั้ง พร้อมกับระลึกถึงทั้งสามสิ่ง ควบไปกับ สิ่งประเสริฐดังกล่าวแล้วโดยคำมั่นสัญญาว่า

“เรารักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
เรารักรัฐ- ธรรมนูญไทย”

ทุกครั้ง และพรำเตือนตัวเองว่า เรามี เลือดเนื้อเป็นไทย เราจะต้องร่วมใจกัน กระทำแต่ประโยชน์เพื่อชาติไทย และ มีความรักชาติยิ่งชีพ เมื่อถึงคราวที่เรา ชุมนุมร่วมกันในวันมีงานรื่นเริงของชาติ หรือในการประชุมเพื่อความครึกครื้น อย่างหนึ่งอย่างใด เราต้องพร้อมใจกัน

แสดงความปิติยินดี โดยเปล่งเสียง ชโย!
 ฉะนั้นแล้ว เราก็ควรระลึกถึงสีของชาติ
 อันแทนสิ่งประเสริฐของชาติ และกล่าวคำ
 อวยพรว่า

“ขอให้ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จรัสจรรย
 และให้รัฐ-ธรรมนุญ เพิ่มพูนพัฒนา สวัสดิ์ ชโย!”

เด็ก ๆ จงรู้ไว้ว่า เราจะต้องกระทำตน
 ให้เป็นคนรักชาติพร้อมทั้งกายวาจาใจ
 ตามความหมายแห่งสีทั้งสาม ซึ่งมีอยู่
 ในพื้นธงชาติ จนฝังตรึงมันติดเป็นนิสัย
 สันดานประจำตัว เพื่อความเจริญจะได้มี
 มาสู่ตน และผลแห่งความเจริญนั้น ก็ย่อม
 เกี่ยวเนื่องถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 และรัฐธรรมนูญของพวกเราชาวไทย
 ทั้งหลายด้วย จึงจะเรียกว่า เกิดมา
 ไม่เสียชาติเปล่า ในที่สุดพวกเราจึงมา
 ร่วมกันร้องเพลงอันเกี่ยวแก่ชาติ
 ดังต่อไปนี้

(เพลงทำนองเพลงชาติ)*

เหล่าเราหรือ คือเลือดไทย ได้สืบมา	เลื่องลือชา กล้าทุกสิ่ง จริงทุกอย่าง
น้ำจิตพร้อม ยอมพลี ทุกที่ทุกทาง	ร่วมก่อร่าง สร้างประเทศ มาเขตไทย
แม้ถึงถูก กระทำ เขาย่ำยี	ก็ไม่มี อ่อนน้อม ยอมเป็นข้า
ก่อกู้ความ เป็นไทยไว้ ได้ทุกครา	นี้หน้าบู้ชา หน้าดูดดื่ม ปลาบปลืมใจ
เหล่าเราทั้งหลาย ต้องระลึก นึกถึงคุณ	ของบรรพชน ต้นสกุล คุณยิ่งใหญ่
ร่วมรักษา รั้งบำรุง ผดุงไทย	ให้ทันสมัย หมายถึง ซึ่งตนเอง
มิยอมให้ ใครกล้า มารานรูก	เตรียมพร้อม ทุกๆทาง อย่างครัดเคร่ง
หากใครขึ้น ฝืนกระทำ มิยำมิเกรง	ไทยยอมละเลง เลือดเนื้อไว้ เพื่อไทยชโย !

* เพลงชาติไทย สมัยที่พิมพ์หนังสือนี้ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๙

บทที่ ๓๓

อธิบาย เครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้แทนตัวหนังสือ เช่น

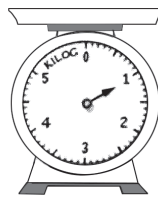
พ.ศ.	ย่อมาจาก พุทธศักราช	อ่านว่า พุทธะสะกักะหฺรธาต
พ.ร.บ.	ย่อมาจาก พระราชบัญญัติ	อ่านว่า พระราดชะบันหยัด
สต.	ย่อมาจาก สตางค์	อ่านว่า สะตาง
ม.	ย่อมาจาก เมตร	อ่านว่า เมด
ซม.	ย่อมาจาก เซนติเมตร	อ่านว่า เซนติเมด

เซนติเมตร

สตางค์

เครื่องชั่งสปริง

ลิตร

กรุงเทพฯ	ย่อมาจาก กรุงเทพมหานคร	อ่านว่า กรุงเทบมะหฺนาคอน
โปรดเกล้าฯ	ย่อมาจาก โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม	อ่านว่า โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

สัตว์ ๒ เท้า ได้แก่ เป็ด, ไก่ ฯลฯ อ่านว่า สัตว์ ๒ เท้า ได้แก่ เป็ด ไก่ ละ

๑ - ๓ วัน

อ่านว่า ๑ ถึง ๓ วัน

๑ วา = ๔ ศอก

อ่านว่า ๑ วา เท่ากับ ๔ ศอก

๑ วา ยาว ๒ เมตร

อ่านว่า ๑ วา ยาว ๒ เมตร

แมวดำ

” ชาว

อ่านว่า แมวขาว

∴

อ่านว่า เพราะว่า

∴

อ่านว่า เพราะฉะนั้น

การอ่าน วัน - เดือน - ขึ้น - แรม ตามจันทรคติ

ขึ้น
วัน ๒ เดือน ๓
แรม

วัน ๑ ๒ ๓ คำ

อ่านว่า วันอาทิตย์ เดือนยี่ ขึ้น ๓ คำ

วัน ๒ ๓ ๔ คำ

อ่านว่า วันจันทร์ เดือนสาม แรม ๔ คำ

การอ่านมาตราเงินโบราณ

ชั่ง
ตำลึง | บาท
เฟื้อง | สลึง
ไพ

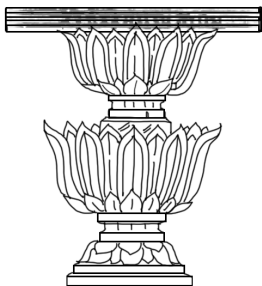
๕
๔ | ๓
๑ | ๒

อ่านว่า ๕ ชั่ง ๔ ตำลึง ๓ บาท
๒ สลึง ๑ เฟื้อง ๒ ไพ

แบบฝึกหัด

ด.ช. บุญเชิด เลิศเชาวน์ เกิดวัน ๗ ๕ ๙ คำ
 ส่วน ด.ญ. ทองคำ ธรรมประเสริฐ เกิดวัน ๖ ๕ ๔ คำ
 จำได้ว่าเป็นปีเดียวกัน คือ พ.ศ. ๒๔๖๖ ปีนั้นข้าวปลาได้ผลดี
 เราขายข้าวออกจะรวย สด. อยู่สักหน่อย ถ้าเขียนลงเป็นมาตรา
 เงินโบราณ ก็รวมเป็นจำนวนเงิน $\frac{๔}{๑} \frac{๐}{๑} \frac{๓}{๒}$ และในปีนั้นมี พ.ร.บ.
 มาตราซึ่ง ตวงวัดออกใหม่ โปรดเกล้าฯ ให้ใช้ทั่วไปตลอดจน
 กรุงเทพฯ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ขายเอารัตเอาเปรียบโก่งเล็กโก่งน้อย
 ต่อผู้ซื้อ เด็ก ๆ ควรฝึกหัดดูมาตราซึ่ง ตวง วัด ให้เป็นทุกคน
 จะได้ไม่เสียเปรียบเขาในการซื้อขาย ในพ.ร.บ. นี้มีวิธีเปลี่ยนมาตรา
 เมตริก กับมาตราประเพณีของเรา เช่น ๑ ม. = ๑๐๐ ซม. ฯลฯ

จงบูชารัฐธรรมนูญของเรา

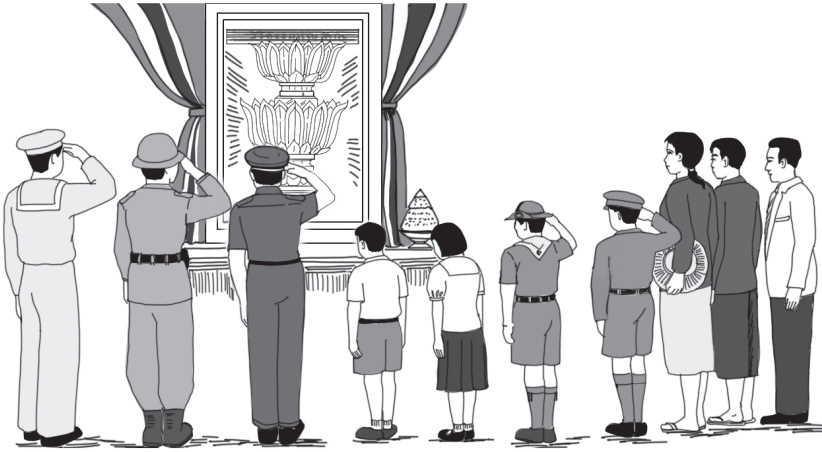

รัฐธรรมนูญ

ประเทศสยามเราได้เปลี่ยนแปลง
 การปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ
 หรือที่เรียกว่า การปกครองแบบ
 ประชาธิปไตย เมื่อ ๒ ๕ ๗ คำ
 ปิวอก ตรงกับวันที่ ๒๗ มิถุนายน
 พ.ศ. ๒๔๗๕

รัฐธรรมนูญของเรา มีรูปร่างคล้ายกับสมุดคัมภีร์พระธรรมปิฎกของ มีแผ่นตราครุฑติดไว้ที่ปกหน้า ตั้งอยู่บนพานทองอันงดงามหน้าดู ในสมุดนั้นมีระเบียบข้อบังคับการปกครองของเรา อันประกอบด้วยหลักธรรมในพระพุทธศาสนาของเราเป็นพื้น ข้อความทุกข้อเป็นที่น่านับถืออย่างยิ่ง เช่นเดียวกับพระธรรมในพระพุทธศาสนาของเรา เพราะฉะนั้น รัฐธรรมนูญก็นับเนื่องอยู่ในศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งประเสริฐนั้นทีเดียว

การปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ ก็คือการปกครองที่พวกเราปกครองตัวเราเอง แต่พวกเราทั้งหมดทั่วประเทศ จะมาประชุมที่สภาผู้แทนราษฎรพร้อมกันทุกคน ไม่สะดวกด้วยประการต่าง ๆ พวกเราจึงได้พร้อมใจช่วยกันเลือกตัดผู้ที่มีศีลธรรมอันดีงามจริง ๆ มีความประพฤติดี กตัญญูต่อชาติ ซื่อตรงต่อชาติ มีใจเด็ดเดี่ยว ยอมสละได้ทุกอย่าง มีความรู้เฉลียวฉลาดและสามารถดี จนเป็นที่นิยมนับถือของคนทั่วไป ในจังหวัดนั้น ๆ มาเป็นผู้แทน ส่วนผู้ที่สมัครเป็นผู้แทนราษฎรนั้นแล้ว ก็ควรตั้งสัตย์ปฏิญาณว่าตนจะตั้งใจทำประโยชน์แก่ประเทศชาติจริง ๆ มีสักว่าพูดแต่ปาก ต้องการเกียรติยศชื่อเสียงมากกว่าเงินทอง และจะตั้งใจยอมตัวทำหน้าที่เป็นหูดตา เป็นปากเสียงของเรา ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเมตตากรุณา เป็นหัวหน้าอย่างเป็นพ่อบ้านปกครองครอบครัว แล้วผู้แทนนั้น ๆ ได้มาประชุมที่สภาผู้แทนราษฎร เพื่อปรึกษาหารือในการควบคุมดูแลความทุกข์สุข ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย ตลอดจนความเจริญของพวกเราทั้งหลาย

ระเบียบข้อบังคับแห่งการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ นั้น ใช้บังคับพวกเราทุกคนตลอดจนพระเจ้าอยู่หัวอย่างเดียวกัน ทั้งหมด และได้รับความคุ้มครองเสมอหน้ากัน ไม่เลือกว่าจะเป็น คนชั้นไหน ๆ หรือศาสนาใด ๆ ก็ตาม

รัฐธรรมนูญนี้เป็นหลักธรรม ความสุขความเจริญของประเทศ สยาม หรือเป็นหลักบ้านหลักเมืองของไทยเรา ดังนั้นเราทุกคน ควรเลื่อมใส เคารพนับถือการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ ด้วยใจอันผ่องใสจริง ๆ ไม่ใช่พูดแต่ปาก และน่าจะร่วมความ พร้อมเพรียง เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ประพฤติและปฏิบัติตาม และยกย่องสนับสนุนส่งเสริมเชิดชูบูชารัฐธรรมนูญไว้ พร้อมด้วย กาย วาจา และใจ ตลอดจนชีวิตก็อาจยอมตายแทนรัฐธรรมนูญ ได้ทุกเวลา และควรระลึกไว้เสมอ เพื่อให้รัฐธรรมนูญของเรา ดำรงเป็นศรี คือมีงษ์อยู่ตั้งมั่นอยู่ตลอดกาลนาน

นักเรียนทั้งหลายได้อ่านเรื่องรัฐธรรมนูญของเรามาแล้ว ถ้าคิดให้ลึกซึ้ง จะเห็นพ้องร่วมกันว่า รัฐธรรมนูญของเรา ก็คือ ตัวของเรานั้นเอง แต่มีค่าสูงยิ่งกว่าตัวเรา เพราะฉะนั้นเราจะต้อง รักและนับถือรัฐธรรมนูญของเรายิ่งกว่าชีวิตจิตใจของเรา และ เราจะต้องดำรงไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญของเรา และจงจำไว้ว่าผู้ที่รัก รัฐธรรมนูญอันแท้จริงนั้น คือผู้ที่ประพฤติและปฏิบัติตามระบอบ รัฐธรรมนูญโดยเคร่งครัด

(เพลง.....)

รัฐธรรมนูญ คู่ชาติ ศาสนา รัฐธรรมนูญ เหมือนว่า ตัวข้าพเจ้า
 รัฐธรรมนูญ นั้นต้อง เป็นของเรา รัฐธรรมนูญ นั้นเล่า สิ่งเคารพ
 ร่วมประพฤติ ยึดเป็นหลัก ร่วมรักษา ใครขึ้นมา หมิ่นเล่น ต้องเป็นศพ
 เสียเลือดเนื้อ สละมอบ ด้วยนอบนบ โดยปรารภ รักเลิศ เชิดชูเอย

แห่รัฐธรรมนูญ

จงบucharัฐธรรมนูญของเรา (ต่อ)

ณ วัน ๗^{๑๓} ๑ ค่ำ ปิวอก ตรงกับวันที่ ๑๐ ธันวาคม
 พ.ศ. ๒๔๗๕ เวลา ๑๕.๐๐ น. (บ่าย ๓ โมง) ชาวสยามผู้มีน้ำใจ
 เป็นนักกีฬา นับตั้งแต่เจ้านาย ฯลฯ ตลอดถึงประชาราษฎร
 ทั่วหน้า ต่างพากันปลื้มปีติแซ่ซ้องสาธุการ ในการที่พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวเสด็จออก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งพระราชอาณาจักร

สยาม แก่ประชาชนชาวสยาม รัฐธรรมนูญนี้มีใช้กฎหมายหรือ พ.ร.บ. สามัญที่ประกาศออกใช้ตามเวลาปกติ คือเป็นกฎหมาย สูงสุด เป็นแม่บทสำคัญ เป็นหลักในการปกครองประเทศ สยาม เหล่าประชาชนชาวสยามพากันชื่นชมยินดีทำการฉลอง รัฐธรรมนูญ อย่างครึกครื้นมโหฬารทั่วพระราชอาณาจักรสยาม ตลอด ๓ วัน ๓ คืน ต่างรู้สึกเหมือนหนึ่งได้แก้วสารพัดนึก อันมีค่าประเสริฐ ไม่มีสิ่งใดมาป้อนเปรียบได้ ด้วยความรู้สึกอย่างว่านี้ มีทั่วไปในบรรดาชนชาวสยามทุกเพศทุกวัย ไม่ใช่แต่เฉพาะ ผู้ใหญ่ แม้แต่เด็ก ๆ ด.ช.คนหนึ่งกล่าวด้วยความรู้สึกอย่าง จริงใจว่า อย่างว่าแต่ใครจะให้ สด. ฉันทัก ๘๐ - ๘๐ สด. เลย ต่อให้เอาเงินจำนวนทั้ง $\frac{๓}{๑} \frac{๑๐}{๑} \frac{๒}{๓}$ มากให้ ฉันทักก็ไม่ยินดีเท่ากับ ความปรีดาปราโมทย์อย่างจริงใจของฉันเลย และได้ยินครูคนหนึ่ง กล่าวเป็นคติอันจับใจน่าฟังว่า

“ปวงประชาชนชาวสยามเป็นผู้ที่รักรัฐธรรมนูญสยาม
นักเรียนทั้งหลายเป็นปวงประชาชนชาวสยาม
∴ ” “ ผู้ที่รักรัฐธรรมนูญสยาม”

นักเรียนทั้งหลายจงจำไว้ว่า วันที่ ๑๐ ธันวาคม นี้ เป็นวันที่ ระลึกพระราชทานรัฐธรรมนูญ ประจำปีของเรา เราจงพร้อมใจเป็น น้ำหนึ่งใจเดียวกัน ด้วยน้ำใสใจจริง เพื่ออวยพรแต่รัฐธรรมนูญ อันเป็นศรี คือมิ่งขวัญของเราให้ดำรงตั้งมั่นสถาพรอยู่ตลอดกาลนาน ชั่วฟ้าและดิน

(เพลง.....)

ชาวสยาม ยินดี เป็นที่สุด	เปรียบประดุจ ได้มณี อันมีค่า
คือรัฐ- ธรรมนุญ พร้อมมูลมา	เพื่อผลพา พิพัฒน์ สุรัฐรัก
เรานิยม ชมชื่น ทุกคืนค่ำ	เรารักธรรม- นุญเกิด เป็นเลิศหลัก
เราทั้งชาติ ราษฎร์รวม ร่วมพิทักษ์	เราพร้อมพรัก พร้าพร้อม ร้องชโย!

บทที่ ๓๔

อธิบายคำเทียบ แล้วฝึกหัดให้นักเรียนออกเสียงให้ชัดจริง ๆ
เปรียบเทียบ ร กับ ล ทีละคู่ ๆ เช่น

{ มะระ	{ ฐู่เรื่อง	{ กราวเกรี้ยว	{ เกรียมกรม
{ มะละกอ	{ ลือเลื่อง	{ กลมเกลียว	{ โลกกลม

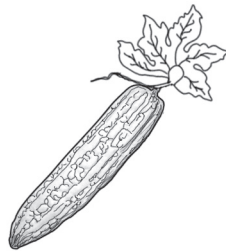
{ วาดรูป	{ โรงร้าน	{ ร้านรีน	{ เรียงราย
{ โลมลูบ	{ โล้ลั่น	{ ปลายลั้น	{ ลวดลาย

{ รุกราน	{ กำไร	{ ราบรีน	{ เรือรบ
{ ลนลาน	{ กำไล	{ เลี่ยนลั้น	{ เลื่อนลบ

{ รบรา	{ รื่นรมย์	{ โรยร่วง	{ เรียบเรียง
{ ล่ำลา	{ ลิงลม	{ ลูล่วง	{ ไล่เสียง

{ ร้างเร็ด	{ ครอบครอง	{ ครอบแครง	{ พรั้นพริ้ง
{ ลอยเลิศ	{ ลำคลอง	{ เคลือบแคลง	{ พลับพลึง

{ รูปโครง
{ คลั่งโคลง

มะระ

มะละกอ

คำเทียบสำหรับจดจำ

รีบรัด ลัดวิถี จรลี มีรือรอ เข้าว่อง ล่องลอยคลอ ชะลอลม
รีนรมย์ครัน

หัวเราะ พายเลาะเที่ยว เสียงกราวเกี้ยว กลมเกลียวกัน
พริ้งเพริศ เพลิดเพลินพลัน ไม่ร้างเริด ดีเลิศเหลือ

เปรียบเทียบ ฟ กับ คว ทีละคู่ๆ เช่น

แปรงฟัน

{ แปรงฟัน
{ ร่มควัน

{ เชือกพัน
{ อ้อยควัน

{ แพงפק
{ ล้วงควัก

{ ข้ามฟาก
{ ดั่งควาก

{ ท้องฟ้า
{ คั่นคว่า

{ พุ่มฟาย
{ วิวควาย

คำเทียบสำหรับจดจำ

ผ่าפק ควักไส้พลัน อบอ้อยควัน
พันเทียนไป แปรงฟัน ญควันไฟ ที่ได้
ฟาก ควากๆ ดั่ง รืบมา อย่าพุ่มฟาย
เปิดวิวควาย จากคอกขัง มองฟ้าเวลายัง
มีอยู่เจ้า เข้าคว่างาน

ควันไฟ

เปรียบเทียบ ฝ กับ ขว ทีละคู่ๆ เช่น

{ จิตฝึกไฟ	{ ฝี่ฝั้น	{ เคาะฝา	{ กาฝาก
{ บินขวกไขว่	{ ทำขวัญ	{ มือขวา	{ ปักขวาก
{ แก่นฝาง	{ เอามิดฝาน	{ แอบแฝง	{ เกี้ยวแฝก
{ คลองขวาง	{ สิวขวาน	{ เขตแขวง	{ นกแขวก

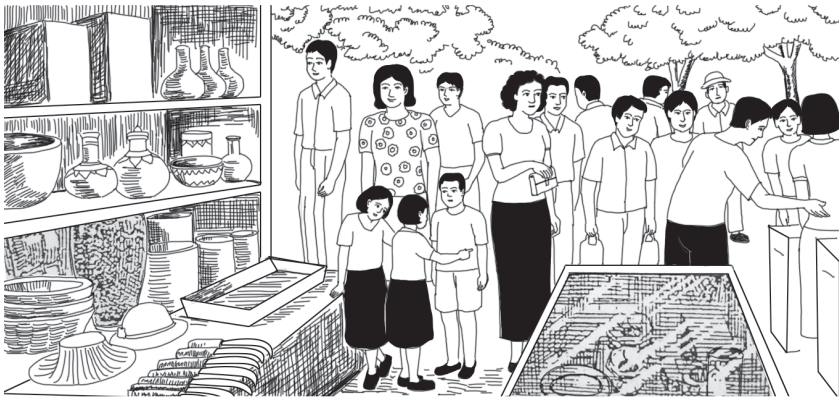
คำเทียบสำหรับจดจำ

รุ่งเช้า เขาขวกไขว่ ต่างฝึกไฟ พร้อมใจกันสนุก
ปลุกเรียกขวัญ ด้วยฝี่ฝั้น อย่างพินเผื่อ

หน้าฝน คนถือขวาน เที้ยวเหมืองฝาย เมืองฝายเหนือ
กิ่งฝาง กัดขวางเรือ ต้องแอบแฝง ทุกแขวงไป

เที่ยวงานประกวดสินค้า

งานประกวดสินค้าใหญ่โตครั้งนี้ไม่รุ่งโรย ลุล่วงไปได้
อย่างดี เป็นงานประกอบด้วยความงามเพชรพริ้ง สนุกเพลิดเพลิน
เป็นงานเอิกเกริก กราวเกรียวและกลมเกลียวกันไปในหมู่ชน
ทุกชั้น ไม่ว่าจะไปที่ไหน ได้ยินแต่เสียงเลื่องลือเรื่องราวของ
งานคราวนี้อยู่ทั่วไป ถ้าจะไล่เสียง และนำมาเรียบเรียง คงหลาย
เล่มสมุด เจ้าหน้าที่ในงานต่างทำการอย่างตัวลืบด้วยความรีบเร่ง
ผู้คนที่ฝึกไฟในการเที่ยวเตร่มาดูมาชม ต่างก็เดินขวกไขว่
ไปมา ที่หน้าประตูข้างล่างมีคนแต่งกายเป็นตลกสวมเสื้อลาย

งานประกวดสินค้า

ยื่นรายงานกำหนดการประกวดสินค้าอยู่บนร้าน ทั้ง ๆ ที่ศีรษะ
 แก่ไลน์ล้านอย่างนั้น ประเดี๋ยวหายใจซึ่งไคร่ขาน ประเดี๋ยว
 ทำตัวโคลงเคลงไปมาเหมือนเรือจะล่ม ประเดื่อก็กางร่มขึ้น
 แล้วหุบ และอื่น ๆ อีก ไคร่ ๆ ที่ได้ดูพากันขบขันไม่ใช่หยอ
 เขาประกาศเป็นภาษาอังกฤษพอฟังได้ไม่แปรปรวนนัก ฝรั่งเศสยิน
 ก็เข้าใจคำแปล ถึงแม้ว่าสถานที่เช่นนี้ไม่ใช่ที่ลิ้น และเปิดรับรอง
 ชนทั่วไปก็ตาม แต่เป็นที่รู้จักกันอยู่ว่าเป็นสถานที่มีเขตแขวง
 จำกัด ใครจะแอบแฝงเข้าไปไม่ได้ แต่แรกที่เราจะเข้าไป ต้อง
 แลกเปลี่ยนความอยากเห็น อยากรู้ อยากดู อยากชมของเรา
 โดยเสียค่าผ่านประตู ๑๐ สตางค์ เป็นอย่างต่ำเสียก่อน จะเด็ดลอด
 ให้รอดพ้นไปจากสายตาของนายประตูไม่ได้ ครั้นเข้าไปแล้ว
 แม้เราจะรู้สึกรื่นรมย์สักเพียงใดก็ตาม แต่อย่างน้อยเราก็ไม่ควร
 แสดงกิริยาอย่างลึกลับ เพราะรอบ ๆ สถานที่ประกวด แม้จะมี
 ตำรวจรักษาการณ์อยู่เพียงประปราย แต่เขาเหล่านั้นจะไม่
 ปล่อยปลละละเลยหน้าที่ของเขาเป็นอันขาด น่าชมเชยยิ่งนัก

ในบริเวณภายในของสถานที่นั้น มีตัวอย่างสินค้ามากมาย บ้างก็แปลกประหลาด บ้างก็งดงาม เป็นตัวอย่างของศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม ล้วนแต่หน้าดูน่าชม ชวนให้ติดตามต้องใจ พิจารณาดูแล้วทำให้เพลิดเพลิน อยากศึกษาให้รู้สึกซึ่งออกไป อีกว่า สิ่งนั้นประกอบขึ้นด้วยอะไร ฝีมือประณีตเพียงไร มีประโยชน์อย่างไร เป็นต้น สิ่งที่ชอบใจเรามากก็คือ ในห้องประกวดภาพ มีภาพแผ่นหนึ่งเป็นรูปเรือรบใหญ่กระจ่างชัด ไม่ลบเลือน เขียนแรสสีเข้ากรอบเป็นลึบแล อีกแผ่นหนึ่งเป็นภาพเหมืองฝายในเมืองฝายเหนือ ชาวนากำลังแก้ไขทดน้ำกันอยู่ คำหน้าของเขาเหล่านั้นแสดงถึงความมุ่งมั่นตั้งใจต่อการทำงาน มีขวัญดีอยู่ทุกเมื่อ ในห้องแสดงสินค้าของห้างร้าน กำไลงาของห้างหนึ่งซึ่งสลักทำเป็นลวดลายต่าง ๆ มีตัวอย่างวางเรียงราย เป็นสินค้าแพร่หลาย กำไลมือนี้ทำผลกำไรให้เจ้าของมากที่สุดทีเดียว ถัดไปที่สุดมุมห้องโน้นมีลังใหญ่ซึ่งทำเป็นช่อง ๆ บรรจุรังนก ตัวอย่างที่ส่งมาแต่จังหวัดต่าง ๆ ทางปีกษ์ได้

ทุกสิ่งที่ได้ไปเห็นมานั้น แปลกประหลาดหน้าดูน่าชม ดังกล่าวมาแล้ว เราจึงใคร่จะกล่าวสรุปความว่าพวกเราชาวสยาม ต้องรู้สึกสำนึกถึงความจำเป็นในข้อนี้ให้มากที่สุดว่า เราต้องช่วยกันคิดทำสินค้าของเราขึ้นใช้เอง และต้องช่วยกันอุดหนุน บำรุงสินค้าไทยทั้งฝ่ายผู้ซื้อและผู้ทำด้วยน้ำใสใจจริง เพื่อให้สินค้าไทยของเราเจริญเทียมมาเทียมไปไล่เขา ครั้นแล้วเราชาวสยาม ทั่วหน้า ก็จะได้อยู่เย็นเป็นสุขสืบไปตลอดกาลปาวสาน

(เพลง.....)

นำอินดี ที่สยาม นามไทยถิ่น พื้นแผ่นดิน อุดมดี มีพืชผล
เราพร้อมใจ ให้จิต ห่มั่นคิดค้น สืบเสาะสน ดาษดั้น ในพื้นเมือง
หมายอาชีพ รีบมุ่ง บำรุงร่วม ผู้ทำรวม ทั้งผู้ซื้อ จึงสื่อเลื่อง
ว่าสยาม งามเจริญ ดำเนินเนื่อง ชาติรุ่งเรือง เราสุข ทุกคนเอย

ประวัติผู้เรียบเรียง

หลวงดรุณกิจวิฑูร (พ.ศ. ๒๔๓๒ - ๒๕๑๓)

หลวงดรุณกิจวิฑูร มีนามเดิมว่า ชด เมนะโพธิ์ เกิดเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๓๒ ณ อำเภอหนองแขม กรุงเทพฯ เป็นบุตรลำดับที่ ๘ ของนายพ่วงและนางจัน เมนะโพธิ์ เริ่มการศึกษาที่วัดหนองแขมจนสอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ ๕ และได้ศึกษาต่อจนถึงระดับประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.) และประโยคครูมัธยมสามัญจากโรงเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เข้ารับราชการครั้งแรกที่โรงเรียนวัดบพิตรพิมุข และยังเป็นครูโรงเรียนอื่นๆ อีกหลายแห่ง เช่น สวนกุหลาบวิทยาลัย วัดเบญจมบพิตร วัดเทพศิรินทร์ เป็นต้น รวมถึงเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดสุทธิวารามและเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม ต่อมาได้รับราชการในกรมศึกษาธิการแผนกแบบเรียน กองวิชาการ โดยตำแหน่งสุดท้ายก่อนลาออกจากราชการคือหัวหน้าแผนกตรวจกองโรงเรียนรัฐบาล รวมอายุราชการ ๓๑ ปี หลังจากนั้นเป็นที่ปรึกษาให้แก่สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชและจัดทำหนังสืออ่านชั้นประถมศึกษาและหนังสือเกี่ยวกับหลักภาษาและการใช้ภาษาไทยไว้เป็นจำนวนมาก

หลวงดรุณกิจวิฑูรสมรสกับนางสาวแวน จุลบุษปะ เมื่อภรรยาถึงแก่กรรม ได้สมรสใหม่กับนางสาวเจือ จุลบุษปะ แต่ไม่มีบุตร จึงนำหลานฝ่ายภรรยา มาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม หลวงดรุณกิจวิฑูรถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ สิริอายุได้ ๘๐ ปี ๓ เดือน ๑๕ วัน

คณะปรับปรุงต้นฉบับ

(พ.ศ. ๒๕๕๗)

ที่ปรึกษา

นายกมล รอดคล้าย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางอ่องจิต เมธยะประภาส รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสาวไพรวลัย พิทธิขสาลี ผู้อำนวยการและมาตรฐานการศึกษา

คณะบรรณาธิการ

นางสาวนิจสุตา อภินันท์ทาภรณ์
นางสาวดวงใจ บุญยะภาส
นางธนาภรณ์ กอวัฒนา
นางลัดดียา อมรสมานกุล

ออกแบบรูปเล่ม

นางแพรว ธนวีรگانต์

พิสูจน์อักษร

นางนิธิมา มุกตามณี

วาดภาพประกอบ

นางสาวรภัทร จันทร์ชุม

